

DE

DELAVSKA ENOTNOST

27. JUNIJA 1970 — ŠT. 25 — L. XXVII

TONE KROPUŠEK:

Hočemo socializacijo naše družbe!

Uvodna beseda predsednika RS ZSS v razpravo o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov na njihovi drugi konferenci

V tem času v Sloveniji in v Jugoslaviji razpravljamo, razmišljamo in snujemo predloge za srednjeročne in dolgoročne programe družbenega razvoja. Razprave ne potekajo samo v organizacijah, temveč tudi v strokovnih in znanstvenih združenjih, na različnih posvetovanjih itd. O svojih srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih programih razmišljajo in jih snujejo družbeno teritorialne skupnosti in delovne organizacije. Skupščina republike Slovenije je sprejela osnutek izhodišč za resolucijo o dolgoročnem ekonomsko-političnem razvoju Slovenije.

Cilji, h katerim težimo, in naloge, ki jih sprejemamo, lahko postanejo nerealni, če ne bi upoštevali današnje resničnosti — razmer, v katerih snujemo prihodnost. Ta resničnost so družbeni procesi doma in v svetu. Bistveno je različna od tiste pred enim ali dvema desetletjem. Njena značilnost je, da se naglo spreminja in da spremembe družbenih odnosov povzročajo spremembe v gospodarskem, tehnološkem, znanstvenem in kulturnem razvoju. Pa tudi obratno je res — da spremembe, ki jih prinaša tehnološka revolucija, terjajo spremembe družbenih odnosov. Zlasti pomembna razsežnost današnje stvarnosti je znanstveno tehnološki razvoj s posledicami, ki nastajajo na vseh družbenih področjih. Kažejo se v nastajanju novih potreb in nalog — političnih, gospodarskih, znanstvenih, izobraževalnih. Kažejo se v vedno močnejši in očitnejši medsebojni odvisnosti različnih področij družbene dejavnosti. Zaostajanje na enem področju povzroča negativne posledice v razvoju na vseh drugih področjih in družbe kot celote. Razvoj v svetu pa tudi doma se giblje s takšno naglico, da nas ob vsakem

našem koraku opozarja, da pogledamo, kje smo, da neprestano snujemo, iščemo in povečamo, kaj in kam hočemo in da vidimo, kako ravnati, da bomo čim hitreje napredovali.

Programiranje naših ciljev in političnega delovanja mora s temi razmerami in s temi spremembami računati. Nekatere spremembe je mogoče predvideti, nekatere samo domnevati ali pričakovati. Eno pa je gotovo: neupoštevanje današnje razvojne dinamike, ki je bistvena novost in značilnost te stvarnosti, lahko resno ogroža temeljno in dolgoročno razvojno usmeritev, ki je in mora biti opredeljena kot uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda.

Programirani družbeni razvoj prav zaradi tega ne pomeni le načrtovati, kaj v prihodnosti bo, in kar bi se dalo enostavno izračunati in kvantificirati, marveč kaj naj bi bilo in kaj je tisto, kar vodi k uresničevanju dolgoročnih ciljev, to je k osvoboditvi delovnih ljudi materialne in duhovne odvisnosti. Zato programiranja ne razume mo kot matematično izražene kvantifikacije nekega pričakovanega stanja v prihodnosti, marveč kot nenehno predvidevanje nalog, akcij in odločanja med alternativami, da bi uresničevali tiste dnevne interese ljudi, ki nas postopno vodijo k uresničevanju zgodovinskih ciljev delavskega razreda.

DANAŠNJE NALOGE MORAMO POVEZATI Z NASIMI DOLGOROČNIMI CILJI

Vsi dolgoročni cilji, naloge in interesi postanejo lahko samo sanjarjenje o neki čudoviti prihodnosti, če ne bomo sposobni vzpostaviti zveze oziroma najti poti med današnjimi realnimi interesi in dolgoročnimi cilji in nalogami. Še zlasti za nas v sindikatih je pomembno,

To številko našega tednika smo posvetili predvsem II. konferenci sindikatov Slovenije, ki je bila 18. t. m. v Ljubljani. To je bil izredno pomemben dogodek za našo organizacijo in zato je prav, da članstvu ZSS omogočimo čim popolnejši vpogled v delo konference.

V želji, da bi se lahko čim večji krog sindikalnih delavcev seznanil s potekom konference, je RS ZSS odkupil 20.000 izvodov te naše številke in naproša s tem v zvezi sindikalne organizacije, da te brezplačne izvide razdelijo svojim aktivistom.

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/I
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGES, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

JOŽE MAROLT:

SINDIKATI SLOVENIJE SAMOSTOJNA NACIONALNA SINDIKALNA ORGANIZACIJA

Uvodna beseda tajnika RS ZSS v razpravo o predlogu statuta slovenskih sindikatov na njihovi drugi konferenci

Statut Zveze sindikatov Slovenije, ki naj bi ga sprejela današnja konferenca, je prvi statut enotne slovenske sindikalne organizacije. S tem statutom se

sindikati v Sloveniji tudi formalno konstituirajo v nacionalno sindikalno organizacijo, ki je hkrati del Zveze sindikatov Jugoslavije. Sindikati Slovenije pa so pravzaprav že doslej delovali kot samostojna organizacija, zato sprejema prvega statuta ne moremo in ne smemo imeti le za formalni ukrep, marveč ga moramo razumeti kot organizacijsko konstituiranje že doseženega vsebinskega stanja, ki je posledica dosedanjega delavskega gibanja na Slovenskem. Hkrati s tem moramo statut sprejemati seveda tudi kot potrebo naše organizacije v političnem boju za uresničitev zastavljenih ciljev.

Slovenski delavci so imeli svoje sindikalne organizacije že pred več kot 50 leti. Že takrat je bilo namreč čutili močno željo po enotnem sindikalnem gibanju na Slovenskem. To hojenje je počasi dobilo povsem določene akcijske oblike, čeprav je bilo delavstvo v Sloveniji organizirano v več sindikalnih zvez in na različnih ideoloških temeljih. V predvojni letih so delavsko gibanje napajale ideje in pridobitve velike oktobrske revolucije, ki so naš delavski razred združevale v enoten boj za uresničevanje njegovega zgodovinskega interesa. V revolucionarnem boju z domačo in tujo buržoazijo je zlasti od ustanovitve KPJ in enotne jugoslovanske sindikalne organizacije leta 1919 slovensko delavsko gibanje dosegalo vse večjo politično in idejno enotnost, se na tej podlagi krepilo in organizacijsko utrjevalo. K temu so v veliki meri prispevale sindikalne organizacije, ki so ne glede na različne strankarske usmeritve organizirale delavce, da bi uresničevali skupne interese. V zadnjih letih pred drugo svetovno vojno je ideja o enotnosti — zlasti ob prizadevanju KP — začela dobivati učinkovite in konkretne oblike. Leta 1939 je bil v skladu s tež-

njo po akcijski in organizacijski enotnosti ustanovljen tudi osrednji strokovni odbor za Slovenijo.

DELAVSKO GIBANJE JE BIL OŠREDNJI NOSILEC NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA

Po okupaciji slovenskega ozemlja je revolucionarno delavsko gibanje pod idejnim in političnim vodstvom KP zbralo okrog sebe vse napredne slovenske družbene sile, prevzelo odgovornost za nacionalni in socialni boj in bilo tudi osrednji nosilec tega boja. Do združevanja naprednih sil v slovenskem delavskem gibanju je prišlo že v prvih letih okupacije; leta 1942 pa je bil ustanovljen glavni odbor Delavske enotnosti, ki je začel izdajati tudi svoje glasilo Delavsko enotnost. V prvi številki tega glasila je Edvard Kardelj v uvodniku z naslovom "Enotnost slovenskega ljudstva" med drugim zapisal tudi te misli:

"Slovensko delavstvo je v dosedanjih bojih doseglo uspehe, kakršnih ni doseglo še nikoli v svoji zgodovini. Ljudske množice gledajo v njem svojega vodnika in svojo najmočnejšo oporo v boju za nacionalno osvoboditev. Dosedanji skupni boji so slovensko delavstvo ne samo naučili, da je delavski razred najmočnejši, kadar je enoten, ampak so mu praktično potrdili in utrdili spoznanje, da znotraj delavskega razreda ni različnih interesov, ampak nasprotno, da delavski razred spaja v tako nerazdelljivo enoto prav skupni interesi in skupna bodočnost. Glede na vsa ta dejstva je jasno, da leži glavna odgovornost za razvoj bodočih bojev slovenskega naroda na delavskem razredu Slovenije. Iz tega razloga je formirano enotno delavsko vodstvo, odbor Delavske enotnosti, ki bo bedel nad enotnostjo delavskih vrst, za njihovo mobilizacijo v splošni nacionalni vojni in nad razrednimi interesi slovenskega delavstva v ožjem pomenu te besede. Formiranje odbora Delavske enotnosti pomeni, da se je (Nadaljevanje na 3. strani)

bodočnosti nesporno producirati. To hočemo in v tem vidimo danes slovenski sindikati svoje pomembno poslanstvo.

Kakšni so tisti strateški cilji, za katere želimo politično in ustvarjalno razgibati našo socialno bazo — naše članstvo? Kot strateške cilje razumemo pot k bodoči družbi, ki se nam danes kaže kot realna možnost, možnost, ki se lahko uresniči le ob naši akciji in naših prizadevanjih, pri čemer se moramo zavedati, da bomo to bodočo družbo uresničevali v svetu, ki se spreminja ne samo glede tehnologije in ekonomske rasti, temveč v katerem se hkrati razvijajo tudi nove družbene strukture in nove oblike odnosov med državami in narodi.

KAKŠNO DRUŽBO ŽELIMO?

Nikakor ne zastavljamo in ne zanemarjamo potrebe po hitrejšem materialnem razvoju družbe, čeprav bi bili — najlažje rečeno — enostranski, če bi snovanja bodočnosti Slovencev podrejali le materialnim ciljem. Daleč premalo ali celo napačno (Nadaljevanje na 2. strani)

Trenutki osvežitve
ZLATOROG
kornet

lučka

VAS DOPUŠT NA MALLORCI NA KREDITNO ODPLAČEVANJE

V ceno je vključen avtobusni prevoz od Ljubljane do letališča Brniki in nazaj, avtobusni prevoz od letališča Palma do hotela in nazaj, avionski prevoz z letalom DC-6 Brniki—Palma in nazaj, 9, 10 ali 11-dnevni pension na Mallorci, ter stroški španske vstopne vize. Potniki plačajo sami letališko takso na Brnikih in v Palmi. Za enoposteljno sobo ali dvoposteljno z WC in tušem je potrebno doplačati 100,00 N-din. Otroci: stari manj kot dve leti ne plačajo avionskega prevoza, če sedijo v naročju, pensijske usluge pa poravnajo starši sami v hotelu. Nima jo pa pravice do lastne prtljage. Otroci, stari več kot dve leti, plačajo polno ceno.

ROK PRIJAVE je najmanj dva meseca pred potovanjem. Vsak prijaviteljen mora obenem s prijavnico agenciji izročiti 3 fotografije v velikosti 6 x 4, en mesec pred potovanjem pa tudi veljavni potni list z urejeno izstopno vizo za Španijo.

Ob prijavi je treba vplačati 500,00 dinarjev, ostali znesek pa poravnati do potovanja.

Takoj po prejemu prijavnice in vplačane akontacije bo agencija pisмено potrdila rezervacijo s točno navedbo imena hotela in številko sobe.

TERMINI DOPUSTOV:

I. 30. 6. — 9. 7. 1970 10 dni
II. 9. 7. — 17. 7. 1970 9 dni
III. 17. 7. — 27. 7. 1970 11 dni
IV. 27. 7. — 5. 8. 1970 10 dni
V. 5. 8. — 14. 8. 1970 10 dni
VI. 14. 8. — 24. 8. 1970 11 dni
VII. 24. 8. — 2. 9. 1970 10 dni
VIII. 2. 9. — 11. 9. 1970 10 dni
IX. 11. 9. — 21. 9. 1970 11 dni

CENE:

Za 9-dnevni dopust 1.250,00 N-din
Za 10-dnevni dopust 1.300,00 N-din
Za 11-dnevni dopust 1.350,00 N-din

ZŽTP

LJUBLJANA

turistično
transportni biro

LJUBLJANA, Titova 32, tel. 311-851 in 311-852

MARIBOR, Partizanska 50, tel. 21-217

CELJE, Titov trg 3, tel. 34-48

POSTOJNA, Tržaška 4

PULA, Ulica M. Valote 4

RES JE

● bojlerji
● kuhinjske nape
● prezračevalci
za sanitarije

SO NAJBOLJŠI

Hočemo socializacijo naše družbe!

(Nadaljevanje s 1. strani)

robe bi bilo sanjariti le o družbi materialne blaginje. Saj vendar hočemo družbe takšnega »materialnega blagostanja«, ki bi bila polna kulturnih naspotij, ideoloških konfliktov, stremuharstva in nevoščljivosti! Težimo k materialno bogati družbi, toda nič manj k družbi kulturnega bogastva, bogastva zdravja, zadovoljstva v delu in ustvarjanju. Takšna družba bo mnogo lažje premagovala svoja notranja naspotja. Z drugimi besedami rečeno: hočemo večjo socializacijo družbe! Pod tem ne razumemo negacije posameznika in posameznikov osebnosti, nasprotno! Ob razvijanju človekove osebnosti, ob polnem stimuliranju njegovih ustvarjalnih sposobnosti hočemo gojiti tudi občutek pripadnosti posameznika družbi — tisti samoupravni družbi, v kateri živi in ustvarja in tisti nacionalni skupnosti, katere del je. Socializacija družbe razumemo kot vse večjo ideološko in s tem tudi delovno integracijo družbe, kot proces postopnega združevanja fizičnega in umskega dela, kot proces združevanja vseh družbenih slojev pri uresničevanju zgodovinskih interesov delavskega razreda. Takšni procesi pa preprečujejo, da bi se posameznik izoliral in se skušal uveljaviti ne z znanjem in delom, pač pa z lovom na dinar mimo ustvarjalnega dela. Takšni procesi tudi ne dopuščajo, da bi se konservirala in ohranila obstoječa razmerja v socialni strukturi družbe. Kot družba in narod bi v razvoju stagnirali, če si za cilj ne bi postavili hitrejšo spreminjanje socialne strukture. Še več, nazadovati bi, če bi dopuščali, da se socialne razlike poglabljajo ne glede na to, na kakšni stopnji materialne razvitenosti smo, ali pa bomo. Ohranjati razmerja sedanje socialne strukture ali pa dopuščati, da se ta razmerja še poslabšujejo, bi pomenilo samo vse večjo dezintegracijo družbe in konflikte, katerih razsežnosti je danes težko predvideti.

Sindikati smo torej za večjo socialno integracijo. To pomeni, da moramo odpreti v družbi procese hitrejši intelektualizacije delavskega razreda; pod tem razumemo večjo splošno razgledanost delavca, njegovo večjo izobraženost in kulturo. To pomeni, da moramo pospešiti procese, ki bodo postopno zmanjševali razlike v izobrazbi, znanju, delovnih navadah, možnostih zaposlitve itd. To pomeni, da moramo nenehno ustvarjati pogoje za slovo od še vedno prisotnih razmer, v katerih posamezni družbeni sloji v glavnem reproducirajo sami sebe, s tem pa reproducirajo tudi obstoječe razlike. Pogledimo si na primer samo socialno strukturo študentov! To nas resno opozarja na to, kje so defekti, ki jih bomo v prihodnje morali odpravljati.

Cilj, ki si ga zastavljamo — to je socializacija družbe — pa terja premagovanje današnje socialne diferenciacije. Ta socialna diferenciacija je na današnji stopnji materialne razvitenosti zgodovinska in ekonomska nuja. Zavedamo se, da so možnosti za manjšo socialno diferenciacijo pri 3000 dolarjih narodnega dohodka — o katerih govorimo — mnogo večje in da je pri takem dohodku seveda realno pričakovati manjšo socialno razložitost in večjo integracijo slovenske družbe. Toda po drugi strani pa se je najbrž treba zavedati, da je višji narodni dohodek sicer nujen pogoj za premagovanje današnje socialne diferenciacije, da pa problema socialne diferenciacije sam po sebi še ne rešuje.

ODPRAVLJAJMO VZROKE, NE SAMO POSLEDICE SOCIALNIH RAZLIK!

O socialni diferenciaciji pri nas zadnje čase mnogo govorimo, vendar pa stvar poenostavljamo, če mislimo, da gre pri tem samo za razlike v osebnih dohodkih in v materialnem položaju posameznikov in družbenih slojev v družbi. Ne podcenjujemo teh razlik in problemov, ki izhajajo iz njih. Mislimo in prepričani smo, da so ob načelu delitve po delu, ki je nepogrešljivo gibalno hitrejšega napredka, nujne; poudariti pa želimo, da so materialne razlike predvsem posledica neke druge diferenciacije, ki je mnogo kompleksnejša. Razlike v materialnem položaju so posledica razlik v sposobnosti in zmožnosti ustvarjanja razlik v znanju in v kulturni razgledanosti, prepada med fizičnim in

umskim delom itd. Omiljevati diferenciacijo v naši družbi torej ne pomeni, da se moramo politično razdajati le v sferi delitve, s tem da bi si prizadevali prelivati dohodek k tistim, ki so zaradi nižje produktivnosti v manj ugodnem položaju in ki vidijo rešitev iz svojega položaja le v politiki materialnega izenačevanja pod geslom tako imenovane solidarnosti. To bi nas vodilo v stagnacijo razvoja, k materialni enakosti v relativni revščini.

Zato moramo socialne razlike reševati pri koreninah in vzrokih in ne le pri posledicah! To pa pomeni, da moramo vsem postopno ustvarjati bolj izenačene možnosti za ustvarjalno delo. Naj ponazorim to malce zapleteno stališče: polpismen in nekvalificiran delavec nikoli ne bo mogel ustvarjati tako in toliko, kot delavec z večjim znanjem in sposobnostjo. Torej bo tudi njegova materialna participacija pri ustvarjanem dohodku temu ustrezna — vsekakor manjša. Rešitev in smer naše dolgoročne politične usmeritve se nam tedaj ponuja sama: več znanja in več sposobnosti vsem, zlasti pa tistim, ki jih deficit na tem področju postavlja v neenakopraven položaj v ustvarjalnem delu.

Pa še na nekaj kaže spomniti: kaj mislite, kako bi izgledala samouprava, če bi v njenih organih čez toliko in toliko let še sedela večina delavcev z nizkim in pičlim znanjem, skupaj z njimi pa peščica visokokvalificiranih? Kdo bi bil vplivnejši in kdo bi upravljal ne glede na formalno enake pravice vseh, ki so zapisane v ustavi? Takšni pojavi in problemi nas resno težijo in skrbijo že danes. Ali nima takšna diferenciacija lahko usodne posledice za nadaljnji razvoj? Slovenska družba torej potrebuje več znanja — ekonomskega, strokovno tehnološkega in sociološkega. Znanja, ki ne bo skoncentrirano le v ozkih krogih in ki ne bo zaprti v posamezne institucije, marveč takšnega znanja, ki bo dostopno vsem, ki ustvarjajo, da bi tako lahko ustvarjali več in bolje. Le tako bomo lahko uresničevali tehnološko revolucijo in revolucijo nadaljnje humanizacije družbe.

KAKŠNO SOLIDARNOST PODPIRAMO?

Zaradi tega v sindikatih menimo, da je potrebno v politiko družbenega razvoja vgrajevati elemente socialistične solidarnosti, ki pospešujejo socializacijo družbe. Razvijati solidarnost v današnjih razmerah pa razumemo predvsem tako, da izhajamo iz realnih interesov vseh delovnih ljudi v naši družbi in da njihove moralne in materialne interese stimuliramo in usmerjamo k skupnim nalogam. Katere prvine solidarnosti, kako, kdaj in kje jih vgrajevati v naš ekonomski in družbeni sistem, to pa je stvar realne ocene naših zmožnosti pa tudi tvar politike oziroma ciljev, ki jih zasledujemo trenutno in dolgoročno.

Eno je gotovo: solidarnosti ne smemo in ne moremo pojmovati le kot politično devizo in parolo manj razvitih ali socialno ogroženih. Zato solidarnost tudi ne more biti le sestavljanka takšnih ali drugačnih, bolj ali slabših ukrepov, ki usmerjajo distribucijo ustvarjenega bogastva. Kaj predvsem hočemo v slovenskih sindikatih, kadar govorimo o solidarnosti? Zavzemamo se za racionalnost ukrepov solidarnosti; za tiste elemente solidarnosti, ki bodo pospeševali in stimulirali razvoj, in nasprotujemo tistim, ki destimulirajo in vplivajo na stagnacijo razvoja. Na socialistično solidarnost tedaj ne gledamo le kot na socialno politiko v najožejšem pomenu te besede, pač pa menimo, da je solidarnost tudi ekonomska kategorija, dejavnik, ki lahko stimulira in pospešuje tudi ekonomski napredek. Zal smo se doslej premalo potrudili, da bi solidarnost pojmovali v tem smislu.

Dejavnosti splošne porabe, ki jih razumemo tudi kot proizvodnjo in kot neločljivi del celotne družbene reprodukcije, so gotovo eden od faktorjev, preko katerega vnašamo prvine solidarnosti v družbo. Seveda ne mislimo, da je le s splošnim povečanjem te porabe možno zagotoviti več solidarnosti. Predvsem moramo oceniti in videti, katera področja splošne porabe bo treba hitreje razvijati in kje jo lahko omejujemo. Hitrejši in pogumnejši spreminjanje notranjih razme-

rij v tej potrošnji je že danes potreba, jutri pa se bo postavilo kot eksistenčna in razvojna nuja. Če hočemo, na primer, hitreje spreminjati in izboljševati kvalifikacijsko strukturo zaposlenih, in če ugotavljamo, da nam obstoječi izobraževalni sistem tega ne bo mogel zagotoviti, potem je treba na področju splošne porabe ustrezno ukrepati. Nadalje: če hočemo preiti od sedaj prevladujoče selekcije študentov po socialnem položaju staršev na selekcijo po nadarjenosti in prirodnosti, terja tako zastavljen cilj premike v splošni potrošnji v ustrezno smer. V tem vidimo prvine solidarnosti, ki stimulirajo razvoj in ki v svojih posledicah povzročajo tudi ugodnejše ekonomske učinke. Mislim, da nam tega tudi najbolj ekonomski ekonomist ne more oporekati.

ZAPOSLOVATI POSPEŠENO IN PREMISLIJENO!

Ko se zavzemamo za hitrejšo spreminjanje socialne strukture — v najširšem pomenu besede — mislimo, da bo materialne cilje, ki jih programiramo, možno doseči tudi s pospešenim in premišljenim zaposlovanjem vseh za delo sposobnih na produktivnih delovnih mestih. Kot vemo, nismo dežela, ki bi jo narava posebej obdarila z rudnimi bogastvi. Imamo pa celiko drugih bogastev, ki nam omogočajo hitrejši razvoj. Toda naše največje bogastvo je lahko predvsem ustvarjalna sposobnost ljudi in možnosti, da ljudje to sposobnost materializirajo. Kje vidimo v tem pogledu rezerve? Tam, kjer naši ljudje še niso zaposleni, pa tudi tam, kjer je njihova zaposlenost neracionalna in ne donosna. Ob tej ugotovitvi se nam kar sama ponujata dva načelna sklepa: hitreje zaposlovati doma še nezaposlene — tudi tiste v vasi in na vasi — pa tiste, ki so trenutno na delu v inozemstvu. Predvsem moramo hitreje preusmerjati tisto proizvodnjo — z zaposlenimi vred — kjer je sedanja zaposlenost neracionalna in premalo donosna.

Če k temu dodamo še stališče, ki smo ga postavili v ospredje, namreč, da nam ne more biti vseeno koga zaposlujemo in s kakšnim znanjem ter zdravjem bodo ljudje delali, potem mislim, da sodi to med glavne cilje, katerim je treba podrediti tudi nekatere ukrepe v ekonomskem razvoju, investicijski politiki, izobraževalnem sistemu, zdravstveni zaščiti, otroškem varstvu itd. Seveda se ne zavzemamo za neracionalno ali ekstenzivno zaposlovanje. Tega že danes naša družba ne prenesel. V kolikor bolj pa se bomo vključevali v sodobne tokove tehnološke revolucije, toliko manj vzdržna bi bila politika ekstenzivnega zaposlovanja in toliko manj realno bi bilo misliti, da lahko zagotavljamo napredek in družbeno reprodukcijo le z večanjem živčnega dela in povrh še enostavnega dela.

Že danes v Sloveniji nekaterim pomembnim gospodarskim dejavnostim, zlasti pa nekaterim območjem primanjkuje delavcev. Ni jih lahko dobiti tudi s tistih območij, ki so manj razvita in kjer v statistikah prikazujemo nezaposlenost. Iluzorno je misliti in pričakovati, da bomo problem zaposlovanja ljudi s teh območij lahko reševali le z odpiranjem delovnih mest tam, kjer prebivajo. Tehnologija bo v prihodnosti zahtevala tudi znatno večjo prostorsko mobilnost delavcev. Primanjkljaji delavcev na nekaterih območjih v Sloveniji pa opozarjajo, da je to za nas že danes problem.

Ko se zavzemamo za politiko polne in racionalne zaposlenosti vseh za delo sposobnih, se zavedamo zakonitosti, ki vse bolj prodira v sodobni svet. Ta zakonitost je v tem, da moderna tehnologija, avtomatika in elektronika vse bolj izrivajo iz procesa dela enostavno živo delo. S tem seveda ni rečeno, da človeka izpodrivajo stroji. Izpodrivajo le tisto človekovo delo, ki ga lahko in ki ga tudi bo nadomestil stroj. Namesto tega izpodrinjenega dela pa mora stopiti drugo delo, ki bo zahtevalo vse več znanja in vse več prilagodljivosti novim tehnološkim procesom.

To poudarjam zato, ker mislim, da mnogo govorimo o modernizaciji proizvodnje, o tehnološki revoluciji, pri tem pa smo v praktičnih akcijah bolj — če ne zgolj — osredotočeni na posodobljanje sredstev za delo, mnogo premalo pa raču-

namo s tem, da v sodobnem načinu proizvodnje lahko uspešno delajo le ustrezno usposobljeni ljudje. To poudarjam tudi zato, da opozorim na problem, ki nas mora skrbeti. Kvalifiacijska struktura zaposlenih se zadnja leta v Sloveniji ne izboljšuje. Prej bi rekel, da se relativno slabša. Na delo v tuje odhajajo pretežno kvalificirani, iz drugih področij Jugoslavije pa prihajajo na delo k nam pretežno nekvalificirani delavci. In delavski podmladek, ki se rekrutira iz domačih logov? Več kot pol je takšnega, ki ne konča osemletne osnovne šole. Ali ni »kratek stik« očitno? Ob vse nižji kvalifiacijski strukturi delavcev je iluzorno misliti na sodobno tehnologijo, na bodočnost, ki jo nosi znanje in kvalificirano delo. Tu moramo brez odlašanja nekaj storiti in krepko delati, da bi spremenili sedanje stanje.

Tudi zaposlovanja v tujini ne moremo prepuščati stihiji. Danes že lahko in moramo voditi načrtno politiko na tem področju. Povečati je treba stimulacijo za kvalificirano delo in tako zaježiti odhod kvalificiranih delavcev na tuje. Stimulirati moramo vračanje naših delavcev domov. To lahko storimo že s tem, da jih sprejmemo kot dobrodošle, da jim zagotovimo zaposlitev, ki bo ustrezala njihovim kvalifikacijam, da jim omogočamo naložbe njihovih prihranjenih sredstev v ustrezne storitvene dejavnosti, ki nam jih še vedno primanjkuje.

Tudi pri zaposlovanju delavcev iz drugih območij Jugoslavije ne moremo biti brez politike. Še vedno prevladujočo stihijo pri njihovem zaposlovanju je treba zamenjati s prakso organiziranega zaposlovanja. Le tako bomo omilili pojave, da se kar preveč delavcev iz drugih območij Jugoslavije zaposluje v Sloveniji prehodno, od tod pa odhajajo v tujino. Le v neznatni meri se vračajo s pridobljenimi izkušnjami v svoje republike.

INTEGRIRATI DELO, IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST

Ena od temeljnih nalog v bitki za strateške cilje, ki jih programiramo, in pri katerih se bomo sindikati še posebej angažirali, je povezovanje in združevanje celotnega izobraževanja in dela. Integracija dela, izobraževanja in znanosti je še zlasti pereča zaradi potreb družbenega razvoja v razmerah znanstveno-tehničnega napredka. Ta integracija pomeni enega najvažnejših pogojev za razvijanje produktivnih sil. Ne da bi se na tem mestu spuščali v druge, tudi pomembne naloge, smo menja, da je zlasti reforma šolstva — od osnovnega do univerzitetnega — naloga, ki jo moramo postaviti v ospredje.

Osnovni izobraževalni sistem naravnost klice po spremembah. Danes se ne moremo odločiti, da bi zaposlovali le tiste mlade ljudi, ki uspešno končajo osemletno šolanje, saj bi s tem zaprili perspektivo velikemu delu mlade generacije. Torej je treba popraviti osnovno šolo! Tistim pa, ki so že zaposleni in nimajo osemletke, pa je treba omogočiti, da jo dokončajo. Zaman se je pripraviti o tem, kdo je dolžan popravljati stare grehe osnovnega šolanja. Vsi smo to dolžni storiti, od šol in izobraževalnih skupnosti pa do podjetij in seveda tudi prizadetih posameznikov. Višja raven splošnega znanja zaposlenih in tistih, ki bodo šele začeli delati, je osnovni pogoj za večjo poklicno mobilnost in za kvalifikacijsko prilagodljivost, ki jo terja čas, v katerem smo in v katerega vstopamo.

Znanstveno-tehnični razvoj terja od nas, da pospešimo tudi reformo šolanja in preostalega in da zgradimo sistem permanentnega izpopolnjevanja znanja vseh zaposlenih tudi na višjih ravneh. Ugotovitve razvitega sveta govorijo o tem, da v rednem šolanju pridobljeno znanje v mnogočem zastari že po nekaj letih spriči izredno hitrega razvoja znanosti, ki prinaša vedno nova odkritja, nove discipline in terja nove kadrovske profile. Zato je nujno potrebno ustvariti tak sistem šolanja že zaposlenih, v katerem bodo kadri nenehno spoznavali najsoodobnejše dosežke znanosti, jih presadili v prakso in jih neprestano obnavljali.

Če postavljamo take zahteve, ki so po našem prepričanju nujno potrebne — ali to ne pomeni, da je treba celotno dobo rednega šolanja na vseh

stopnjah ustrezno skrajšati, da bi na ta način povečali potreben manevrski prostor za permanentno izobraževanje in posodabljanje znanja? Najbrž se razume, da se pri tem ne zavzemamo za znižanje ravni znanja pa tudi ne za to, da bi učenje časovno skrajšali. Nasprotno! Razširiti ga hočemo na vso dobo človekovega aktivnega dela, vsebinsko pa ga želimo neprestano obnavljati in bogatiti. Ali ni vse bolj očitno, da izgubljamo velike delovne in ustvarjalne potencialne, ko denimo tisti, ki končajo celotno šolanje, zapuščajo šolske prostore v starosti skoraj 30 let, njihovo znanje pa potem večkrat ostaja le takšno, kot so ga pridobili v šoli, čeprav se na področju njihovih strok dogajajo z dneva v dan revolucionarne spremembe. To je naloga celotne družbe! O njej pa morajo še posebej razmišljati tisti, ki delajo na področju izobraževanja, da bi tako prišli do sodobnih rešitev.

PRI PROGRAMIRANJU IZHAJAMO IZ SLOVENSKE SAMOUPRAVNE DRUŽBE

Ko govorimo bodisi o programu dolgoročnega razvoja bodisi o neposrednih kratkoročnih ciljih in nalogah, nam je izhodišče naša slovenska samoupravna družba in naša socialna skupnost. Z drugimi besedami: zavestno in v polni meri skušamo s tem uresničevati naše nacionalne interese. Tega ne želimo niti skrivati, še manj pa se temu odrekat.

Uresničenje nacionalnih interesov nam pomeni pravico do nacionalno ekonomskega razvoja (razpolaganja s presežkom dela), do razvijanja slovenske nacionalne kulture v najširšem smislu (materialne in duhovne) itd.

Našo prihodnost gradimo na uresničenju teh realnih interesov. Ne gre jih enačiti z regionalizmom in nacionalizmom, ker so daleč od vsakega zapiranja vase, samovšečnosti, precejševanja, nestrpnosti (kar pa se seveda tu in tam v naši družbi še vedno ponavlja). Zavedamo se, da lahko samo po tej poti uresničujemo tisto, kar hočemo, to je enakopravne odnose med narodi in narodnostmi jugoslovanske samoupravne skupnosti, pogoje za vsestransko koristno integracijo in sodelovanje na vseh področjih družbenega življenja. Po drugi strani se namreč dobro zavedamo, da bi nas zapiranje v nacionalne okvire potpisilo v brezizhoden položaj. V tak položaj pa bi nas privedel tudi občutek nacionalne manjvrednosti, kapitulantstva in strahopetnosti. Izhajajoč iz naših nacionalnih interesov smo lahko odprti za enakopravno sodelovanje in sposobni prevzemati nedeljivo odgovornost za razvoj jugoslovanske večnacionalne samoupravne skupnosti.

To odgovornost razumemo kot skrb in nenehno prizadevanje za hitrejši napredek vseh jugoslovanskih narodov, za premagovanje medsebojnih razlik, za razvijanje lastnih sil vsakega naroda jugoslovanske skupnosti, ker na ta način ustvarjamo demokratične enakopravne odnose. V takih odnosih se ni nikomur treba podrejanosti navidezno nadnacionalni prisili in se odrekati lastnemu razvoju, pa tudi nihče ne more v imenu svoje relativno večje razvitenosti vsiljevati drugim svojih interesov. Poleg tega smo mnenja, da smo s tako odgovornostjo in s tako programirano perspektivo lahko spodbudili hitrejšega napredka vseh, kar omogoča preseganje obstoječih razlik. Ne gre — kakor včasih pravimo — za ustvarjanje enakih pogojev, ki jih nikjer na svetu ni, ker so pogoji objektivno dani (zaradi zgodovine in drugih prilik). Tega nikakršen odgovor ne more spremeniti. Gre za ustvarjanje enakopravnih možnosti, za prevzemanje enake odgovornosti na temelju enakih interesov; samo na tej osnovi lahko nastaja enakopravno sodelovanje in sožitje. Pri tem pa je še kako odločujoča tudi naša aktivna prisotnost in odgovornost pri razvijanju takega političnega in družbenoekonomskega sistema, ki bo še naprej omogočal in spodbujal takšno razvojno pot Jugoslavije.

Končno: v svetu, kakršen nastaja, se sodelovanje solidarnosti, integracija itd. v bistvu na enakih načelih ne zastavlja niti na jugoslovanskih in ne na evropskih mejah. Če ne bi bili prepričani, da ob razvoju današnje znanosti, tehnologije, industrializacije itd. ne nastajajo tudi drugačni druž-

beni odnosi in pogoji sodelovanja, ki vzpostavljajo med razviti in nerazviti enako-pravnejše odnose, bi bilo tudi naše programiranje neuresničljivo.

V teh uvodnih besedah sem poskušal označiti le nekaj osnovnih dolgoročnih ciljev našega razvoja. Morda se komu ta pristop zdi enostranski, preveč sociološki in premalo ekonomski, preveč vizijski in premalo konkreten. Če se komu vsiljuje tak vtis, moram reči, da sem to storil zavestno in nameno. Ma za sindikate je nadvse pomembno najti odgovor na vprašanje, kakšno družbo hočemo, kakšne odnose bomo ustvarjali, kako bomo ustvarjali pogoje, v katerih se bo človek kot upravljavec v družbi in skupaj z njo osvobajal spon materialne in duhovne odvisnosti ter utesnjenosti. Temu namenu naj služijo vsa materialna gibanja in predvidevanja. Zato se na tem mestu ne spuščamo v razmišljanja o njih, to bodo bolj opravili in že opravljajo ekonomisti in tehnologi, poznavalci tržišča in poznavalci znanstveno-tehnoloških procesov, ki smo jim priča doma in v svetu.

ODLOČNEJE ŽELIMO VPLIVATI NA VSE TOKOVE NAŠEGA DRUŽBENEGA RAZVOJA

Seveda pa sindikati ne moremo biti le vizionarji. Dolgoročni cilji niso in ne morejo biti nekaj, kar je večna vizija, nekaj, kar se nam neprestano odmika kot nedosegljivo, nekaj, kar si venomer le obljublamo. Ni dovolj pa tudi pravni, če iz dolgoročnih ciljev delamo mite, v katere je treba le verovati. Prav je, če jih neprestano uresničujemo, če se brijemo zanje konkretno in vsak trenutek. To pa je možno, če mobiliziramo članstvo tudi za njegove današnje cilje, saj z njihovim uresničevanjem utiramo pot k dolgoročnim ciljem, k temu, kar imenujemo zgodovinski interes delavskega razreda.

Pred nami je program političnih ciljev in nalog sindikatov Slovenije. Z njim poskušamo opredeliti nekatere kratkoročne naloge in tako imenovane vmesne cilje. Ne bom jih ponavljal, ker smo jih izoblikovali skupaj v živahni in zelo široki javni razpravi. Naloga današnje konference je, da jih dokončno izoblikuje v dokument in vodoilo za akcijo. S programom političnih ciljev in nalog hočemo povedati, za kaj se bomo sindikati kot politična organizacija delavcev borili že danes in kakšen naj bo naš položaj v političnem sistemu, saj smo del tega sistema.

Želimo in hočemo, da sindikati s svojimi socialnimi temelji — in ta temelji je naše članstvo — odločneje vplivajo na vse tokove družbenega razvoja, skozi samoupravne mehanizme in v njih. Zdi se, da so najnaprednejše težnje članstva, ki se oblikujejo v družbeni praksi, premalo organizirane in zato niso dovolj vplivne v naši celotni politiki. Zato smo v programu zapisali, da je osnovna naloga sindikatov ustvarjati pogoje, da bodo delavci v vsakdanji samoupravni praksi uresničevali svoje bližnje in dolgoročne cilje.

Med njimi pa smo v programu postavili v ospredje:

- ustvarjanje možnosti za stalno naraščanje materialnega in kulturnega standarda delovnih ljudi;
- razvijanje demokratičnih, samoupravnih in humanih odnosov med ljudmi;
- trajno uveljavljanje socialne varnosti delovnega človeka;
- ustvarjanje materialnih pogojev za višjo življenjsko raven in socialno varnost.

Vse to — ki je razčlenjeno v konkretne naloge v predloženem programu — pa je že danes bitka za osvoboditev delovnega človeka obstoječih materialnih, socialnih in duhovnih odvisnosti.

H koncu še tole: Slovenski sindikati sprejemajo danes svoj prvi statut. S tem se organizacija delavcev Slovenije tudi formalno konstituira kot nacionalna organizacija sindikatov, ki je vključena v Zvezo sindikatov Jugoslavije. To nas obvezuje in nam nalaga še tvornejšo in bolj ustvarjalno prisotnost v razvoju Slovenije, hkrati pa vidimo v tem tudi našo večjo odgovornost za vsa gibanja in za razvoj Jugoslavije kot skupnosti enakopravnih narodov.

JOŽE MAROLT NA II. KONFERENCI ZS SLOVENIJE

SINDIKATI SLOVENIJE

SAMOSTOJNA NACIONALNA SINDIKALNA ORGANIZACIJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

slovenski proletariat v celoti za-vedel svojega velikega zgodovinskega poslanstva in je zato postal tudi sposoben prevzeti na svoja pleča usodo bodočnosti slovenskega naroda, naroda proletarcev.

Danes, 24 let po Cankarjevi smrti je slovenski proletariat to svojo nalogo resnično izpolnil in prevzel to odgovornost za bodočnost slovenskega naroda. Vsi dosedanjí boji so samo dokazali, da bo slovenski narod s častjo in znanjem izpolnil to nalogo.

Odbor Delavske enotnosti se je pozneje pridružil Enotnim sindikatom Jugoslavije, v Sloveniji pa smo ustanovili Enotno strokovno zvezo delavcev in nametščencev Slovenije.

Ta bežen pogled v bogato zgodovino delavskega gibanja na Slovenskem nam dokazuje, da je sprejem statuta in tudi formalno konstituiranje Zveze sindikatov Slovenije povsem logično dejanje pri uresničevanju tistega, kar je bilo v praksi že dolgo navzoče kot potreba in cilj in kar je že postalo stvarnost v razvoju sindikalnega gibanja.

STATUT IZHAJA IZ NAŠE SAMOUPRAVNE DRUŽBENE PRAKSE

O statutu slovenske sindikalne organizacije smo začeli razmišljati že pred VI. kongresom Zveze sindikatov Jugoslavije, ko smo razpravljali o novem statutu jugoslovanske sindikalne organizacije. Dejali smo, da mora statut izhajati iz naše samoupravne družbene prakse in iz samoupravljanja kot temeljnega družbeno-ekonomskega odnosa na vseh področjih družbenega dela. V okviru takšnega razumevanja bivanja samoupravnih odnosov naj bi v statutu določili vlogo sindikatov in druge odnose, opredelili strategijo in taktiko dela sindikatov pri razreševanju družbenih problemov in pri uresničevanju neposrednih, vsakdanjih interesov delovnih ljudi in obenem tudi pri uresničevanju zgodovinskih interesov delavskega razreda. Že tedaj smo dejali, da statut ne more mimo tega, da delovni ljudje v Sloveniji uresničujejo socializem, samoupravljanje, družbeno in gospodarsko reformo v okviru celotnega jugoslovanskega prostora in da hkrati uresničujejo svoje zgodovinske in nacionalne interese. Zanimati to dejstvo bi pomenilo dopuščati nastajanje prikritih nasprotij in omogočati, da se ta nasprotja ne razrešujejo na samoupravni podlagi, marveč da se pod navidezno enotnostjo celo poglabljajo.

V samoupravni družbi je možno nasprotja, ki nastajajo zaradi različnosti, uspešno razreševati le z odprtim, prostovoljnim in samoupravnim razpravljanjem in tako graditi trdno solidarnost delovnih ljudi v vsem jugoslovanskem prostoru. Ta naša stališča so bila vgrajena v statut Zveze sindi-

katov Jugoslavije in s tem je bila tudi formalno dana možnost za oblikovanje nacionalne sindikalne organizacije in za sprejem lastnega statuta.

Pri sestavljanju prvega statuta Zveze sindikatov Slovenije smo izhajali iz vloge, ki jo je imel slovenski delavski razred v svoji revolucionarni zgodovini, in iz dejstva, da so sindikati Slovenije po zmagi nad okupatorjem postali mobilizator delavskih množic v boju za gospodarsko obnovo dežele, za utrjevanje ljudske oblasti in za ustvarjanje družbeno-ekonomskih temeljev socialistične družbe. Bili so v ospredju boja za razvijanje delavskega in družbenega samoupravljanja, ki vse bolj prerašča v vsesplošen sistem samoupravljanja na vseh ravneh. Izhajali smo iz tega, da sindikati svojo današnjo politično prakso pri razvijanju samoupravljanja in pri socialistični preobrazbi slovenske družbe gradijo na novih spoznanjih in hkrati na rezultatih delavskega gibanja v preteklosti.

Vloga sindikalne organizacije se je v povojnem obdobju spreminjala skladno z razvojem družbenih odnosov. Danes imajo sindikati v sistemu samoupravljanja mesto relativno avtonomnega dejavnika, ki spodbuja samoupravljanje delovnih ljudi na vseh področjih, ki sooča in integrira njihove različne interese in potrebe ter prikazuje, utemeljuje in predlaga uresničevanje neposrednih interesov delovnih ljudi v institucijah, kjer se oblikujejo politične rešitve. Kot politična organizacija so sindikati samostojen družbeni dejavnik, ki uresničuje svojo vlogo le ob podpori in spodbudi delovnih ljudi.

Glede na vse to morajo sindikati organizirati in mobilizirati delovne ljudi v boju za njihove današnje napredne cilje in za zadovoljitev potreb, ki so v procesu socialistične preobrazbe pogoji za ekonomsko, socialno in kulturno osvoboditev in za njihovo vse večje uveljavljanje kot subjektov upravljanja družbe, delovnih organizacij in drugih oblik združenega dela. Družbeno-politična dejavnost sindikatov mora temeljiti na kritičnem spoznavanju objektivnih možnosti razvoja današnje družbe in hkrati na nenehnem ugotavljanju dejanskih možnosti za premagovanje zaostalosti, za gospodarski, socialni in kulturni napredek. Svoje politično delovanje morajo sindikati usklajevati s prizadevanji drugih dejavnikov, da bi tako pripomogli k čim popolnejšemu uveljavljanju delavskega razreda in delovnih ljudi kot resničnih nosilcev samoupravljanja. Zato danes naloga sindikatov ni več le postavljati zahteve po uresničevanju posameznih vprašanj, marveč je njihova naloga tudi sodelovati z drugimi družbeno-političnimi organizacijami predstavniki telesi in samoupravnimi organi,

da bi tako skupno z njimi našli najboljše rešitve in najboljša pota za uresničevanje tistega, kar članstvo od svoje organizacije pričakuje. To pomeni, da morajo sindikati delovati javno, da morajo svoja stališča oblikovati v široki demokratični izmenjavi mnenj in da si morajo javno in vztrajno prizadevati, da se interesi delovnih ljudi, oblikovani tudi v stališčih sindikatov, uresničujejo v posameznih odločitvah predstavnih in samoupravnih organov.

SLOVENSKI SINDIKATI SO NELOČLJIV DEL JUGOSLOVANSKEGA DELAVSKEGA GIBANJA

Ko danes sprejemamo statut Zveze sindikatov Slovenije in konstituiramo samostojno nacionalno sindikalno organizacijo, moramo še posebej poudariti, da so sindikati tudi danes — tako kot v preteklosti — nedeljiv del jugoslovanskega delavskega gibanja. Programske naloge Zveze sindikatov Jugoslavije so hkrati izhodišča za programsko in organizacijsko usmeritev dejavnosti v vseh organizacijah Zveze sindikatov Slovenije.

S konstituiranjem nacionalne sindikalne organizacije prevzemamo poudarjeno odgovornost v dveh smereh. Prvič gre za to, da v našem samoupravnem prostoru uresničujemo interese delavskega razreda predvsem sami; to pomeni, da smo predvsem sami odgovorni za to, kako se uresničujejo dolgoročni in kratkoročni cilji in interesi, zaradi katerih se delovni ljudje prostovoljno združujejo v sindikalno organizacijo. Drugič pa gre za to, da avtonomnost nacionalne organizacije zahteva posebno odgovornost in ustvarjalnost pri oblikovanju politike ZSJ in s tem pri uresničevanju tistih ciljev in interesov, ki nas povezujejo v enotno jugoslovansko skupnost. Vse to pa terja povečano sodelovanje in dogovarjanje s sindikati drugih republik. Le tako bo politika in usmeritev jugoslovanskih sindikatov lahko postala resnični izraz interesov vseh delovnih ljudi v Jugoslaviji.

Statut Zveze sindikatov Slovenije opredeljuje načela organizacije sindikatov, izhajajoč pri tem iz interesov delavca in težnje po njegovem ugodnejšem družbeno-ekonomskem in političnem položaju. Na teh načelih je v normativnem delu statuta oblikovana družbena angažiranost in organizacijska struktura slovenskih sindikatov. Glede na ta načela se vprašanje organizacijske strukture sindikatov začneja v osnovni organizaciji sindikata, ki je po tem statutu temeljna oblika družbene aktivnosti sindikalnega članstva. Osnovne organizacije sindikata se združujejo glede na temeljno dejavnost delovne organizacije v sindikate posameznih dejavnosti, ki imajo svoje organe v občinah ali za območje več

občin in v republiki. Hkrati pa se osnovne organizacije sindikatov in sindikati posameznih dejavnosti s svojimi organi povezujejo v Zvezo sindikatov na območju občine ali na območju več občin in v republiki. Temeljno načelo takšne organiziranosti je, da je vsaka organizacija na svojem območju in v svojem delovanju avtonomna, seveda ob upoštevanju demokratično sprejetih stališč v širših sindikalnih organih.

Iz predloga statuta je razvidno, da imajo člani sindikalne organizacije enotne splošne cilje in da se o teh ciljih dogovarjajo v organih in organizacijah, ki sestavljajo Zvezo sindikatov Slovenije. Sindikati posameznih dejavnosti pa imajo hkrati svoje posebne cilje in naloge, ki so sestavni del enotnih ciljev, usklajenih z enotnim programom. Naloga sindikatov posameznih dejavnosti je v tem, da uresničujejo svoje in skupne cilje z ustreznimi metodami in akcijami. Ta koncepcija temelji na enotnih interesih članstva, čeprav se kažejo v različnih oblikah na različnih področjih ali dejavnostih.

Sindikati — organizirani v Zvezi sindikatov Slovenije — so torej dejavnik družbene integracije in usklajevanja interesov. Zadovoljevanja posameznih ciljev v sindikatih ni mogoče zahtevati na škodo in z ogrožanjem interesov drugih delov članstva. To terja in bo terjalo mnogokrat določeno omejevanje pri iskanju rešitev za zadovoljevanje vsakdanjih potreb. Samo tako se bodo sindikati lahko uveljavljali kot dejavnik uresničevanja solidarnosti delovnih ljudi, kar je po našem prepričanju pogoj za družbeni napredek.

Predlog statuta je bil dan v javno razpravo hkrati s predlogom političnih ciljev in nalog sindikatov Slovenije. Tako so se statutarne rešitve oblikovale v razpravah o tem, kako oblikovati temeljna načela in normativne rešitve, da bi bilo zagotovljeno ali vsaj omogočeno učinkovito uresničevanje postavljenih političnih ciljev. V tem je tudi logika, da na današnji konferenci razpravljamo in sprejemamo tako dokument o političnih ciljih in nalogah kakor tudi statut sindikatov Slovenije. To bo pripomoglo k večji organizirani politični razgibanosti vsega članstva in vseh organizacij.

Statut in dokument o političnih ciljih teh želja in pričakovanj članstva se ne bosta uresničila sama po sebi. Nasprotno, to terja povečano aktivnost in iniciativnost vseh vodstev in sindikalni organizacije in hkrati tudi večjo in boljše opredeljeno odgovornost. Želimo torej, da aktivnost sindikalne organizacije in njenih organov preraste v široko in ustvarjalno politično gibanje našega članstva na vseh ravneh.

Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov

Izveček iz dokumenta, ki ga je sprejela II. konferenca Zveze sindikatov Slovenije

Izhodiščno misel dokumenta »Politični cilji in naloge«, ki ga je sprejela II. konferenca Zveze sindikatov Slovenije je:

Sindikati Slovenije bodo uspešno opravljali politične naloge, ki utemeljujejo njihovo vlogo, če bodo v skladu s dolgoročneje začrtanim družbenim razvojem v politično programskih dokumentih stvarno in določno opredelili neposredne politične cilje in naloge ter podredili delovne metode tako oblikovanim ciljem in nalogam. Tako zastavljeno izhodišče pa terja, da poleg dolgoročnih ciljev premišljeno zasnujejo svojo dejavnost tudi za uresničenje kratkoročnih ciljev, tistih, ki že v sedanjosti zadovoljujejo interese delovnega človeka.

Temeljni cilji dejavnosti sindikatov, ki jih omenja dokument, pa so:

- stalno naraščanje materialnega in kulturnega standarda delovnih ljudi, kar je pogoj za njihovo večjo svobodo, neodvisnost in ustvarjalnost;
- vedno bolj demokratični in humani odnosi med ljudmi, ki so pogoj samoupravnega položaja delovnega človeka v družbi;
- trajno utrjevanje socialne varnosti delovnega človeka, ki ga razbremenjuje negotovosti in mu omogoča, da se vse bolj posveča ustvarjalnemu delu;
- utrjevanje potrebnih materialnih možnosti za višjo življenjsko raven in za večjo socialno varnost delovnega človeka.

Ali, kot je zapisano v dokumentu: **v bistvu je to en sam cilj: osvobodjanje delovnega človeka današnje socialne, materialne in delovne odvisnosti. To je dolgoročni cilj socializma, toda hkrati tudi kratkoročni cilj socialistične akcije.**

Dokument o političnih ciljih in nalogah sindikatov ugotavlja, da — kljub enotnemu programu za politično delovanje — sindikati na vseh ravneh vendarle ohranjajo relativno avtonomne cilje. Ta samostojnost pa je zlasti v tem, da sindikati na vseh ravneh naloge programa samostojno konkretno, da samostojno določajo obseg operativnega političnega delovanja in da se pri tem sami odločajo za najbolj učinkovito delovno metodo.

Sprejeti dogovor o političnem delovanju sindikatov do I. kongresa sindikatov Slovenije, ki bo predvidoma v začetku 1972. leta, zato terja od posameznikov, organizacij in organov:

- tesno medsebojno sodelovanje, posvetovanje in obveščanje med pripravami na akcije in med njihovim uresničevanjem;
- samostojnost, prožnost in ustvarjalnost organizacij, organov in posameznikov v akciji, pri čemer so merilo uspešnosti delovanja doseženi rezultati, ne pa formalno opravljena akcija.

KREPITEV DRUŽBENEGA POLOŽAJA DELOVNIH LJUDI

V svojem dokumentu sindikati ugotavljajo, da je krepitev družbenega položaja delovnih ljudi tisti politični cilj njihovega delovanja, ki mora imeti prednost pred vsemi drugimi cilji. Pod krepitvijo družbenega položaja delovnih ljudi pa sindikati razumejo njihove današnje potrebe, njihov materialni standard, izobraževanje in kulturne interese, potrebe po večji socialni varnosti in po potrebo po vse bolj samoupravnem položaju delovnega človeka v družbi.

O materialnem standardu, solidarnosti in socialni diferenciaciji:

Po sklepu II. konference Zveze sindikatov Slovenije je pomenil osebni dohodek v višini 800 N-din — če delavec v normalnem delovnem času izpolni predpisane naloge in doseže normalno produktivnost dela — spodnjo mejo reprodukcije živega dela.

Osební dohodki se morajo praviloma in povsod dvigati skladno z doseženimi rezultati dela. Le izjemoma naj bi bila možnost, da v interesu zaposlenih in po njihovi volji ostaja osebni dohodek za krajši čas nespremenjen kljub rastoči akumulaciji, če je to utemeljeno s razvojnim programom delovne organizacije. V politiki delitve osebnega dohodka se bodo sindikati zavzemali za to, da bi upoštevali zvišanje življenjskih stroškov in s tem uveljavili načelo, da mora standard delovnega človeka stalno rasti.

Pri oblikovanju politike cen bodo sindikati zahtevali, da se sleherno zviševanje cen pretehta tako z vidika interesov delovnih organizacij kot tudi z vidika vseh posledic za standard delovnih ljudi. Zavzemali se bodo za učinkovite ukrepe, ki naj v okviru organizirane družbene akcije zagotovijo stabilnost trga in cen v celoti, še posebej pa stabilnost cen osnovnih življenjskih potrebščin in komunalnih storitev.

Da bi lahko omejili in odpravili družbeno nesprejemljive in negativne pojave socialne diferenciacije, sindikati zahtevajo, da delovne organizacije dosledno izpolnjujejo sistem delitve dohodka po delu in uveljavljajo takšno nagrajevanje po rezultatih dela, ki spodbuja k večji storilnosti, zavrača pa kratkovidne težnje po »uravnalovki«.

Sindikati ugotavljajo potrebo po učinkovitejših družbenih instrumentih, s katerimi bi odstranjevali družbeno nesprejemljive posledice socialne diferenciacije. Zato se bodo zavzeli, da se prouči učinkovitost sedanje politike obdavčevanja skupnega dohodka državljanov in ali ne bi kazalo v osnovo obdavčitve vnesti tudi elemente družinskega dohodka.

Politika zaposlovanja ostaja ena od zelo pomembnih nalog sindikatov. Sindikati se izrekajo proti temu, da bi delovne organizacije odpuščale odvečne delavce, ki jih sprošča proces modernizacije in avtomatizacije. V primeru, ko posamezna proizvodnja postane nerentabilna ali neperspektivna, pa se sindikati zavzemajo, da delovna organizacija ob pomoči družbeno-politične skupnosti zagotovi delavcem ustrezna delovna mesta v drugih kolektivih.

O izobraževanju, dopolnjevanju znanja, kulturi in vzgoji. Sindikati opozarjajo, da je treba sistem vzgoje in izobraževanja usklajevati z naglimi spremembami, ki jih povzroča znanstveno-tehnološka revolucija. Pri tem se zavzemajo za tako vsebino vzgojno-izobraževalnega dela, ki bo v polni meri prilagojena današnjim in jutrišnjim potrebam. Zato bo potrebno doseči:

- da čimprej zmanjšamo odstotek otrok, ki ne dokončajo osnovne šole,
- da delovne organizacije mladim po gmotni in materialni plati omogočijo dokončati osnovno šolo,
- da delovne organizacije omogočijo dopolnilno izobraževanje vseh zaposlenih,
- da postane izobraževalna politika sestavni del kratkoročne in dolgoročne poslovne politike.

O socialni varnosti Sindikati opozarjajo, da odpuščanje »tehnoških presežkov« delovne sile ne sme biti politika samoupravne družbe. Uvajanje moderne tehnologije mora zato predvideti tudi ukrepe za prekvalifikacijo, premestitev in vse druge rešitve pri zaposlovanju tehnološkega presežka delavcev.

Da pa bi lahko zagotovili socialno varnost delavcev, je potrebno zagotoviti tudi to, da bodo v vseh tistih organizacijah, ki poslujejo z izgubo ali na meji rentabilnosti, pripravili sanacijske programe in da jih ob družbeni pomoči začno čimprej uresničevati.

Naš cilj je, govori dokument v nadaljevanju, da bo urejanje delovnih razmerij krepilo socialno varnost delovnega človeka in da bodo varovane njegove pravice pri delu. Sindikati bodo tudi spremljali in analizirali individualna in skupinska nasprotja v delovnih kolektivih, ugotavljali njihove vzroke in usmerjali politično akcijo.

Kar zadeva varstvo pri delu, pa sindikati opozarjajo, da večja poslovnost in racionalnost ne sme povzročiti, da bi začeli to področje zanemarjati. Zavzemali se bodo tudi, da bi imeli delavci pri zasebnih delodajalcih enake pravice kot delavci v družbenem sektorju.

Zdravstveno varstvo mora postajati v vse večji meri prvina socialne varnosti delovnega človeka. Sistemske spremembe zato omogočajo predvsem možnost neposrednega odločanja zavarovancev in zdravstvenih delavcev na temelju povečanja vzajemnosti in solidarnosti.

(Nadaljevanje na 7. strani)

JOŽE PEČNIK, TAJNIK RO
SINDIKATA DELAVCEV
PROMETA IN ZVEZ

Zapostavljena rekreacija

Kot je v svoji razpravi ugotovil Jože Pečnik, so se — na račun povečevanja akumulacije — v minulem letu zmanjšala sredstva, ki jih kolektivni promet in zvez namenja za potrebe oddih in rekreacije svojih članov. S tem pa se v sindikatih nikakor ne bi smeli strinjati. Usmeritev naše akcije naj bi bila predvsem v tem, da bo naraščanje življenjskega standarda pogosto predvsem s povečano proizvodnjo, produktivnostjo in še z drugimi dejavniki, ki opredeljujejo obseg in strukturo osebnih potrebnih znotraj družbenega standarda.

Sprito zmanjšanja sredstev za potrebe oddih in rekreacije so seveda ogroženi dosežki na tem področju. Po vsej verjetnosti bi se zaradi tega morali dogovoriti, da bi delovne organizacije po samoupravni poti ustanovile poseben sklad za oddih, v katerega bi se sredstva stekala po vnaprej določenem razmerju. S tem denarjem bi učinkovitejše pomagali tistim, ki odhajajo na dopuste, oziroma bi pri delavcih nasploh privzgojili občutek, da mora skrb za oddih predstavljati eno od sestavin dolgoročne politike njihovih delovnih organizacij.

STANE UHAN,
GRADIS, LJUBLJANA

»Reševanje in rešitev«

»V zadnjem času so se precej razmahale razprave o ukinitvi obresti na poslovni sklad, ki sicer predstavljajo pomemben dohodek federacije, je svojo razpravo začel Stane Uhan. »Mislim, da se v zvezi s tem odpira novo vprašanje, in sicer kaj je družbena lastnina pri nas. Ali ne pomeni ukinitve obresti od poslovnega sklada nekakšno metamorfozo družbene lastnine v tako imenovano samoupravnostno lastnino? Navedene obresti vsekakor izražajo neko minimalno stopnjo rentabilnosti gospodarjenja z družbenimi sredstvi, ki pa se ji družba ne sme odpovedati, če ne, da bo gospodarjenje z njenimi sredstvi še manj racionalno, kot je bilo doslej. Zato se vprašujem, ali je zares potrebno, da bi z ukinitvijo plačevanja obresti olajševali položaj manj uspešnim podjetjem, da pa bi izpad dohodkov federacija v okviru obdavčevanja dohodka »preložila« na bolj uspešne gospodarje? Osebnemu temu nasprotujem in predlagam, naj bi se tudi slovenski sindikati pri svojem delovanju uprli predlaganim spremembam. Hkrati predlagam, naj bi dejanski rezultat dela, to je dohodek, predstavljali najvažnejše merilo za družbeno usmerjanje osebnih dohodkov.«

JULIJ PLANINC,
PREDSEDNIK RO
SINDIKATA DELAVCEV
KMETIJSTVA, ŽIVILSKO IN
TOBACNE INDUSTRIJE

Dopolnitev statuta

Predsednik republiškega odbora sindikatov delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije Slovenije je v razpravi predlagal spremembo statuta slovenske sindikalne organizacije. »Da ne bi bil statut ovira za delo sindikatov posameznih dejavnosti, predlagam, da se 7. člen osnutka statuta RS ZSS v tretjem odstavku v nadaljevanju dopolni ali pa da bi dodali nov odstavek z naslednjo vsebino:

Posamezne sindikalne organizacije v združenih podjetjih z različnimi dejavnostmi lahko sodelujejo tudi z drugimi strokovnimi sindikati, če lahko v okviru le-teh člani uresničujejo svoje posebne interese, ki se pojavljajo zavoljo različnih značajev posameznih dejavnosti. Skupni najvišji organ sindikata — bodisi da je to konferenca ali kak drug organ, odloča na osnovi predloga posameznega dela sindikalne organizacije o obliki in o načinu povezovanja ter sodelovanja s strokovnimi sindikati.

S tem bi se 7. člen uskladi s 15. členom osnutka statuta, ki govori o organizaciji sindikata v občinah. Na ta način bi bilo delo v osnovnih sindikalnih organizacijah vsekakor bolj usklajeno in tudi bolj učinkovito!

JOŽE PLANOVŠEK, TOVARNA AVTOMOBILOV MARIBOR
SINDIKALNEGA SVETA KOPER

ZAKAJ ZA ENAKO DELO RAZLIČNI PREJEMKI?

»S to svojo razpravo bi želel prispevati k uresničevanju političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov,« je dejal Jože Planovšek iz Tovarne avtomobilov v Mariboru. »Menim tudi, da ni naključje, da se je naše vodstvo odločilo danes sprejeti akcijski program dela vseh sindikalnih struktur in tudi vsega sindikalnega članstva Slovenije za čas do prvega kongresa slovenskih sindikatov.

Akcijski program je doslej v razpravah na najrazličnejših ravneh močno razgibal celotno sindikalno članstvo. Pri obravnavanju političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov so člani sindikalne organizacije vno- vič spoznali, kakšne slabosti so

ALBERT MANFREDA, ČLAN RO SINDIKATA DELAVCEV
PROMETA IN ZVEZ

POMEN DOLGOROČNEGA RAZVOJA ZA TRANSPORT

»Pridružujem se mislim, ki so bile izrečene v današnji razpravi, da ni naključje, če današnja konferenca sovpada s časom, ko v različnih organih, v družbenih in v samoupravnih institucijah potekajo zelo živahne razprave o izdelavi izhodišč in smernic v dolgoročnem ekonomsko-političnem razvoju Slovenije,« je med drugim v razpravi poudaril Albert Manfreda, član republiškega odbora sindikata delavcev prometa in zvez.

Tovariš Manfreda je dejal, da to dokazuje tudi dejstvo, da je v predlogu političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov posvečeno celotno tretje poglavje prav programiranju družbenega razvoja. Obsežno in podrobno obdelana načela tega poglavja pa bodo nedvomno koristni napotek tistim, ki nosijo glavno breme pri izdelavi tako pomembnega dokumenta.

»Sam pa bi ob tem vprašanju spregovoril nekaj besed o vlaganjih v infrastrukturo na področju prometa. Vsi vemo, da sta bili dve pomembni veji prometa, to je železnica in pošta, vse do uvedbe samoupravljanja pri nas, javni službi. Šele po letu 1965, v času uveljavljanja gospodarske in družbene reforme, smo uspeli v širši javnosti uveljaviti miselnost, da sta tudi ti dve dejavnosti del gospodarstva

še v tej ali oni delovni organizaciji, in moramo reči, da v tem dokumentu vidimo možnost, da bi te slabosti v primernem času le odpravili.

Med delovnimi ljudmi je čuti nezadovoljstvo, je v nadaljevanju razprave ugotavljal Jože Planovšek. Moti jih to, da za enako delo, ki ga opravljajo v različnih tovarnah, dobijo različne prejemke. To jih vodi k zaključku, da delo in rezultati dela niso vedno odvisni samo od trga, od ponudbe in povpraševanja, marveč v mnogih primerih tudi od slabosti pretekle ali pa tudi sedanje ekonomske politike. Dogaja se tudi, da osebni dohodki niso odvisni samo od rezultatov dela, marveč

od najrazličnejših drugih dejavnikov, ki nimajo nikakršnih opravil v sistemu socialistične solidarnosti.

»V sindikatih se vsega tega zavedamo, zato smo ponovno zapisali v svoj program, da se bomo zavzemali za omejevanje in odpravljanje družbeno nesprejemljivih in negativnih pojavov socialne diferenciacije. Le-ti največkrat nastanejo kot posledica nepravilne in zmaličene delitvene politike,« je dodal Jože Planovšek.

z vsemi pravicami in zakonitostmi, kot pač veljajo za gospodarstvo. Vsaj kar zadeva železnico, moram reči, da so bili deložni slovenski in istrski železničarji v svojih prizadevanjih za uveljavitev ekonomskih odnosov polne podpore svojega sindikata in zlasti republiškega

vodstva. Seveda pa doslej še nismo odpravili vseh slabosti v prometu, zlasti na področju dežlitve dela so znane anomalije. Zato želimo opozoriti na pomen, ki ga ima v zvezi s tem zasnova dolgoročnega razvoja transporta, ki jo pripravlja prometni institut ZZTP Ljubljana in ki bo sestavni del koncepta dolgoročnega ekonomsko-političnega razvoja SR Slovenije.

SLAVKO GRČAR,
TAJNIK RO SINDIKATA
DELAVCEV DRUŽBENIH
DEJAVNOSTI

Kako delovati?

»Na področju metod političnega delovanja zaostajamo v praksi, še bolj pa v teoriji. Pogosto omogočamo prosto pot improvizacijam, je v svoji razpravi ugotovil Slavko Grčar. »Glavna in skoraj edina metoda v političnem delu je še edino sestanek, pa še ta je večkrat slabo pripravljen. Ne bi hotel podcenjevati dosežanj napredov niti doseženih rezultatov, menim pa, da bi bilo nujno, da bi se v sindikatih ob tesni uslonitvi na ustrezne znanstvene

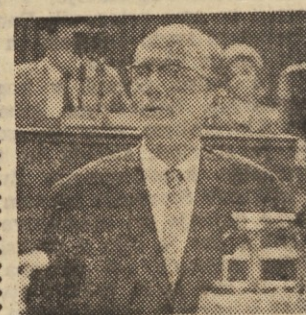
Institucije lotili sistematičnega proučevanja delovnih metod, oblik in tehnik delovanja. Pri tem bi bilo uместno, če bi registrirali, selekcionirali in sistemizirali lastne in tuje izkušnje, še posebej pa bi morali proučiti, v kolikšni meri in v katerih smereh bi mogli uporabljati kibernetiko, oziroma kako naj bi s posodobitvijo političnega delovanja sledili znanstveno-tehnični in tehnološki revoluciji ter seveda tudi naši revoluciji v produktivskih odnosih, ki temeljijo na samoupravljanju.«

DR. JOŽE BRILEJ,
PODPREDSEDNIK
SKUPŠČINE
SR SLOVENIJE

Premalo vztrajnosti

Potem ko je dr. Jože Brilej v imenu Skupščine SR Slovenije pozdravil sleherni pobudo sindikatov v zvezi z razreševanjem zadev, ki jih mora urediti družba kot celoti, je dejal:

»Je pa še veliko vprašanj, kjer bodo morali sindikati, to se pra-

vi delovni ljudje v svojih delovnih organizacijah, vzeti stvar v roke, ne pa čakati, da bi tudi te zadeve razrešila družba kot celota, kolikor bi to seveda sploh bilo mogoče. Vzemimo samo vprašanje strokovnjakov. Dober strokovnjak za podjetje pomeni več, kot ne vem kolikšna sredstva za reprodukcijo. In vendar: če bi danes v vsaki delovni organizaciji napravili toliko napredov, da bi obdržali strokovnjake, kolikor napredov napravimo v okviru celotne družbe, da bi dobili sredstva za razširjeno reprodukcijo, potem republika Slovenija kadrovsko danes ne bi bila tako šibka in ne bi zasedala tako nizkega mesta kot ga zdaj. To pa so stvari in odnosi, ki jih je mogoče spreminjati edino z določeno politiko in vztrajnimi prizadevanji slehernih delovnih organizacij.«

IVAN KRAMER, PREDSEDNIK OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA CELJE

»Zagotovimo avtomatično uravnovešanje«

»Zavedam se, da je težko napisati takšen program, da bi ustrezal vsem strukturam v naši družbi,« je povzel predsednik celjskih sindikatov. »Ne glede na to bom že v uvodu svoje razprave citiral stališče dokumenta o političnih ciljih, ki pravi: v

politiki delitve osebnega dohodka se bomo zavzemali za upoštevanje povečanja življenjskih stroškov in s tem ostali pri našem temeljnem načelu, po katerem mora materialni standard našega delovnega človeka stalno rasti. Načelno je to stališče v redu. Prav tako je v redu, če na celoten problem gledamo z vidika povprečij. Menim pa, da je takšno stališče preohlapno, da bi nam služilo kot izhodišče v prizadevanjih za izravnavanje osebnih dohodkov in tistega dela življenjskih stroškov, ki jih povzroča zviševanje cen ali preprosto rečeno, inflacija...«

V nadaljevanju je tovariš Kramer razpravo zasnoval na naslednji rezi:

V praktični politiki dviganja osebnih dohodkov prevladuje relativna metoda večanja osebnih dohodkov, se pravi povečanja za določen odstotek na startni osebni dohodek. Dvig cen pa je najmočnejši za osnovne življenjske proizvode, kot so hrana, stanovanje, obleka in obutev. Zato je boj proti dviganju cen in boj proti večanju življenjskih stroškov in podobnemu donkio-tovstvu, kajti nikdar ne bomo sposobni spremljati gibanja cen tisočem in tisočem izdelkov, ki jih ljudje vsak dan uporabljajo.

»Gledano iz teh vidikov,« je nadaljeval Ivan Kramer, »je stališče, ki sem ga citiral, po mojem mnenju preozko, saj smo se opredelili le do najnižjih osebnih dohodkov, kar pa zadeva zgornjo mejo, smo rekli, da smo proti nenormalno visokim osebnim dohodkom, ki niso odraz rezultatov dela. Ob taki opredelitvi do dveh ekstremnih skupin pa smo po mojem mnenju zanemarili centralni problem, to so skupine tistih proizvajalcev, ki so v dohodkih na sredini med obema skrajnostima. Na osnovi vsega tega predlagam, da konferenca sprejme naslednje stališče: osebni dohodek zaposlenih se mora avtomatično povečati za absolutni znesek, ki ga dobimo tako, da pomnožimo povprečni osebni dohodek vseh kategorij zaposlenih z odstotkom

porasta cen pri osnovnih življenjskih potrebščinah. Tako se sindikati ne bomo vtikali v politiko na način, ki nam ne daje nobenih možnosti, marveč bomo s tem onemogočili poglabljanje razlik med tistimi, katerih osebni dohodki so pod povprečjem in tistih, katerih osebni dohodki so nad povprečjem.«

Podjetje izdeluje: kvalitetno posteljino za gospodinjstvo s poudarkom na strojno vezanih vzorcih, kvalitetno in zelo uporabno gostinsko konfekcijo ter strojno klekljano čipko. Se priporočamo!

pohištvo
in oprema
za vaš dom

lesnina

centrala ljubljana titova 51

FRANC HUDEJ,
MESTNA KONFERENCA ZKS
LJUBLJANA

RED ALI STIHIJA?

»V naši dosednji praksi in pri našem razvoju smo preveč zanemarjali praktično stran ustavnega načela glede delitve dohodka po delu in načela, da naj bo materialni položaj človeka odvisen od uspehov njegovega dela,« je poudaril Franc Hudej, član mestne konference ZKS Ljubljana. »Tako smo na tem področju dopustili, da je bil razvoj dogodkov prepuščen nekakšni stihiji, ki ne povzroča samo kvarnih ekonomskih, ampak tudi negativne politične posledice. Problemi socialne diferenciacije zato prav gotovo

imajo svoje korenine v praktično neurejenem sistemu delitve dohodka. Čeprav bodo tudi v prihodnje še dlje časa ostala nerešena številna vprašanja, omenim naj samo nekatera med njimi, na primer ekstra dobiček, monopolni dobiček, zemljiška in druge rente, vseeno sodim, da so se v zvezi s pripravljanjem republiškega zakona o usmerjanju in delitvi dohodka odprle realne možnosti za to, da bi v Sloveniji začeli urejati vprašanja s področja delitve dohodka in da bi jih postopoma tudi uredili.«

DANILO MASTEN, SIGMA, PTUJ

ŠE BOLJ DOSLEDNO!

»V vseh razpravah o osnutku dokumenta o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov, ki so bile v naši občini, je bila prisotna tudi misel, kako le-te v celoti uresničiti tudi na manj razvitih področjih naše republike,« je svojo razpravo začel Danilo Masten iz Ptuja, nato pa je nadaljeval:

»Strinjamo se s tem, naj bo razvoj usklajen in da morajo biti v celoti zavarovani interesi celotnega družbenega razvoja. Podpiramo stališče, da pomoč razvitih področij manj razvitim ne bi smela zaviralno vplivati na njihov nadaljnji razvoj. Zato se strinjamo s tem, da je treba na manj razvitih področjih aktivirati vse sile in dejavnike, ki bodo tudi sami, na svojem lastnem prostoru iskali najbolj učinkovite oblike, metode in rešitve, ki naj pospešijo razvoj. Prav zaradi tega moramo biti tudi sindikati ob takih in podobnih vprašanjih bolj konkretni, vztrajnejši in tudi bolj dosledni. Tudi na teh področjih živi in dela naš delovni človek-član sindikata, ki vse to

dročjih želi ustvarjati in potem tudi uživati sadove svojega dela, truda in naporov.

Verjetno ni bila pretirana želja in tudi zahteva za modernije šole in sodobnejši pouk, za boljše ceste in druge infrastrukturne objekte, za delo in zaposlitev, za urejeno socialno varnost in drugo. Lahko bi našel še veliko podobnih vpra-

MIHA MARINKO, ČLAN SVETA FEDERACIJE

SINDIKATI IN KRAJEVNE SKUPNOSTI

Kakor je povedal Miha Marinko, član sveta federacije, bi seer lahko našli pojasnilo ali opravičilo, zakaj so sindikati edina organizacija v naši družbi, katere načelo organiziranja temelji na proizvodnji, vendar pa ni opravičila, da dejavnosti sindikatov ni občutiti v krajevnih skupnostih, tam torej, kjer delavci preživijo večino svojega prostega časa. Če je že tako zdaj, pa ni dopustno, da bi tako ostalo tudi v prihodnje! Če namreč delavski razred kot najnaprednejši sloj naše družbe v tovarni »dokončuje« višjo šolo socializma, vsekakor ne bi bilo prav, če s to svojo šolo, znanjem in zavestjo ne bi bil prisoten tudi na torišču delovanja krajevnih skupnosti, kjer so že aktivne Socialistična zveza in

zlasti takrat, kadar zaškrlipe v odnosih med občinami, krajevnimi skupnostmi in delovnimi organizacijami.

IVO PAVLIČ,
LJUBLJANA-
TRANSPORT,
LJUBLJANA

Kako planirati?

Ko je govoril o planiranju in programiranju v cestnem transportu, je Ivo Pavlič med drugim omenil tudi naslednje:

»Programiranje in planiranje sta v sodobni proizvodnji postala vsekor njun del poslovanja. Še zlasti velja to za cestni transport. Vendar moram ugotoviti, da še ne razpolagamo z ustreznimi in kompleksnimi načrti dolgoročnega razvoja te panoge. Šele na podlagi takšnih načrtov pa bi bilo mogoče oblikovati srednjeročne programe, ki bi hkrati že pomenili tudi etape v uresničevanju dolgoročnih planov. Nadaljnja konkretizacija teh programov pa bi bili tekoči, to je letni plani podjetja. Kako torej planirati, če pa obstaja toliko neznank?»

druge družbeno-politične organizacije. Kaj in kako želimo doseči s krajevnimi skupnostmi, dobro vemo. Zato pa bi bilo potrebno, da bi tudi sindikati razmislili o tem, kako bi s svojimi stališči, predlogi in pobudami vplivali na hitrejšo razreševanje problemov, s katerimi se ukvarjajo krajevske skupnosti. Občinski sindikalni sveti bi nemara še najlažje našli pot, po kateri bi posegli na torišče delovanja krajevnih skupnosti in jim dali novega, bolj svežega duha še

TIHOMIL JAVORŠEK, PREDSEDNIK OBALNEGA

SUBJEKTIVNOST IN IZOBRAŽEVANJE

Po mnenju Tihomila Javorške smo v glavnem že dobili bitko za materialno bazo samoupravljanja. Vendar pa ni mogoče trditi, da bi v celoti izbojevali boj za subjektivno stran uresničevanja samoupravljanja. Vzrok je v pomanjkljivem znanju samoupraviteljev in v njihovi premajhni zainteresiranosti za dopolnilno izobraževanje. Nič čudnega, če je zato tudi zadnji kongres jugoslovanskih sindikatov poudaril potrebo po organiziranem izobraževanju in usposabljanju delavcev za samoupravljanje, kar naj bi dosegli s specifično programirano izobraževalno dejavnostjo, ki bo pripomogla k učinkovitejšemu delu, onemogočila birokratizem in formalizem, oziroma bo premagala vse tiste sile, ki onemogočajo sodelovanje delavcev.

Zato bi morali s statuti in drugimi akti delovnih organizacij pravilno ovrednotiti vlogo in pomen vzgojno-izobraževalnega in znanstvenega dela.

Ravnali pa bi napak, če bi se v konkretni praksi omejevali zgolj na strokovno izobraževanje že zaposlenih delavcev. Morali bi uzakoniti enotno, povezano in neprekinjeno izobraževanje, za to pripraviti ustrezne plane in določiti potrebna sred-

stva za tovrstno in tako zasnovano izobraževanje. Tako bi dosegli, da bi tudi delavci sami pokazali večji interes do izobraževanja in da bi, kar je še najbolj važno, zavestno sodelovali pri pripravljanju samoupravnih odločitev, ker bi pač razumeli, o čem naj bi odločali.

»Skratka: storiti je treba vse, da bi se samoupravna praksa, to je priprava na odločanje, približala stvarnim možnostim delavcev, njihovu poznavanju in razumevanju problemov,« je dejal predsednik obalnega sindikalnega sveta. »Z izobraževanjem pa bi raven njihovega znanja povečali in tako dosegli tudi vse višjo raven samoupravljanja.«

DRAGO ČATER,
KMETIJSKI KOMBINAT
PTUJ

O VLOGI samo- upraviteljev

Čeprav kar tretjina vseh delavcev Kmetijskega kombinata Ptuj sodeluje v organih upravljanja, ni mogoče trditi, da bi bila fronta samoupravljanja v tej delovni organizaciji tako učinkovita, kot je razsežna. Drago Čater je v zvezi s tem poudaril:

»Dosedanje razprave v zvezi s sprejemom novega statuta so opozorile na nekatera vprašanja, na katera bomo morali jasno odgovoriti. Bilo je mnogo dilem, kakšno naj bo samoupravljanje v kmetijskem kombinatu in kakšno v njegovem obratu za združeno kooperacijo z zasebnimi kmeti. Lahko trdim, da je sindikat podprl tista prizadevanja, ki si prizadevajo spremeniti odnos do zasebnega kmeta, zlasti še kar zadeva njegovo udeležbo v družbeni proizvodnji in sodelovanje v samoupravi. Zato naj bi se v prihodnje še posebej krepila samoupravna in organizacijska struktura obrata za združeno kooperacijo.«

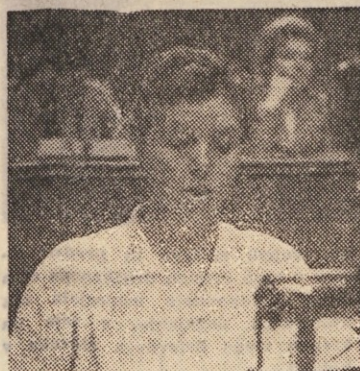
V svoji razpravi je Drago Čater opozoril tudi na nekatere probleme v zvezi z modernizacijo in mehanizacijo kmetijstva. Samo na območju ptujske občine bo zaradi tega postopoma moralo poskati drugo delo okoli 20.000 ljudi. Občina, ki danes zaposluje kakih 12.000 ljudi, vseh naporov v zvezi s tem sama ne bo zmogla, ampak bo potrebna širša družbena pomoč.

MILKA KOVAČ, TEKSTILINDUS, KRANJ

ZA DELITEV PO DELU

Tovarišica Milka Kovač iz podjetja »Tekstilindus« Kranj je govorila o vplivanju modernizacije na osebne dohodke zaposlenih. Svojo razpravo je strnila v naslednjih nekaj misli:

»Modernizacija proizvodnje navadno koristi vsem drugim, le neposrednemu proizvajalcu! Zelo nazoren dokaz za to je prav položaj tekstilne industrije. Z nabavo novih, modernjših strojev se, denimo, povečuje število vreten, ki jih poslužuje delavec, s tem pa tudi narašča obremenitev delavcev, ker naši načrtovalci in planerji enostavno pozabljajo na to, da bi ob enem z novimi stroji uvajali tudi vse druge pripomočke, ki so potrebni za nemoteno proizvodnjo. Zato pa prejemajo lepe denarce ne glede na to, ali se je proizvodnja povečala na račun nove tehnologije ali pa na račun novega obremenjevanja proizvajalcev. Pravičneje bi bilo, če bi osebne dohodke razdeljevali iz-

ključno na osnovi uspeha osnovne proizvodnje. Zaradi tega tudi menim, da bi sindikati morali skrbeti za to, da osnovnemu proizvajalcu ne bi nalagali vedno novih obremenitev. Kakor je vsak upravitelj stroja na svojem delovnem mestu odgovoren za količino in kakovost svojega izdelka, tako bi odgovornost morali nositi tudi vsi drugi!»

JOŽE GLOBAČNIK,
PODPREDSEDNIK RS ZSS

Ne obešajmo se na modele!

V svoji razpravi je Jože Globačnik poudaril, da je razprava bistveno prispevala k iskanju bodočih konkretnih rešitev s področja družbenega usmerjanja dohodka in osebnih dohodkov. Število razpraviteljev, ki so o tem govorili, kaže, da je ta problem za vse v sindikatih očitno prisoten, da je težaven in da se bo treba z njim v vso resnostjo spoprijeti. Na konferenci pa se najbrž še ne bi mogli opredeljevati za kakršnekoli konkretno predlagane rešitve, saj le redki poznajo osnutek ustreznega republiškega zakona, o katerem zdaj začenjajo razpravljati o skupščinskih odločilih. Zato bi bilo prav, če bi se konferenca opredelila v tem smislu, da bi plenum in druge organe republiškega sveta zadolžila, da v naslednjem obdobju in na osnovi doslej sprejetih stališč sodelujejo pri dokončnem oblikovanju vsebine novega zakona o družbenem usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov.

»Pri tem pa naj povem, da bi bilo v tem trenutku celo škodljivo, če bi se opredeljevali za takšne ali drugačne teoretične modele usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov,« je poudaril Jože Globačnik. »Tako pa je zato, ker praksa uči, da smo trajno stopicali na enem mestu toliko časa, dokler smo se obešali na tak ali drugačen teoretičen model, ki pa ga nismo bili sposobni tudi uporabiti, torej uveljavljati. Osebnost sem prepričan, da bomo v sindikatih še kako upoštevali teoretične in znanstvene raziskave na tem področju. To je celo nujno, saj brez znanosti, brez prodiranja znanstvene misli v našo stvarnost na tako občutljivem področju, kot ga predstavlja delitev dohodka in osebnih dohodkov, najbrž ne moremo realno računati, da bi prišli naprej. Dejstvo pa je, da je prav zdaj tisti čas, ko je nujno potrebno razrešiti vsaj nekatere probleme s tega področja. Zato naj poudarim, da bomo vsekakor samo hvaležni vsem tistim odkritjem, če smem tako reči, vsem tistim teoretičnim razpravam in rešitvam, ki bodo pokazale svojo sposobnost, da bi se lahko uporabile tudi v praksi. Vendar pa se mi zdi potrebno, da se v sindikatih od teh razprav ogradimo in da se problemov lotevamo s praktične strani, pa čeprav se s tem izpostavimo nevarnosti, da bi nam kdo očital, da neprizadeto prehajamo preko vsega tistega, kar je že dognano, oziroma kar naj bi — po nekaterih mišljenjih — že bilo dognano. Tako se, po mojem prepričanju, tudi moramo opredeliti zaradi politične in socialne teže tega vprašanja, ki zadeva v prvi vrsti veliko število našega članstva. Prav zato pa moramo biti pripravljeni prevzeti odgovornost tudi za akcije, ki smo jih ali bi jih postavili v tej smeri.«

Na koncu je Jože Globačnik še predlagal, da konferenca v osnutek dokumenta o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov vključi tudi stališča, ki so se v zvezi z omenjeno problematiko izoblikovala med lansko razpravo v sindikatih.

MILAN DRAKSLEK,
VODJA SPLOŠNEGA
SEKTORJA
LUKE KOPER

Odgovor- nost za koga in kdaj?

O vprašanjih v zvezi z odgovornostjo kolektivnih organov in posameznikov pri uresničevanju samoupravljanja je razpravljaj Milan Draksler iz Kopra. Med drugim je dejal tudi tole:

»Medtem ko imamo pri nas glede odgovornosti posameznika nekateri bolj in nekateri manj razčiščena in sprejemljiva stališča in mnenja, pa imamo glede odgovornosti kolektivnih organov navadno povsem zgrešene predstave in zato tudi največkrat hudo zgrešeno prakso! V končni posledici gre namreč za poenostavljeno vprašanje, kdo je za kaj odgovoren, ugotovimo pa, da smo odgovorni vsi!

Zakaj je tako? Predvsem zaradi napačnega in ozkega pojmovanja odgovornosti. Dokler bomo namreč odgovornost pojmovali kot sposobnost nekega objekta, da nosi posledice-sankcije, ki bi jih morebiti nad njim izvajala družba, ali preprosteje rečeno, dokler bomo v odgovornosti videli samo možnosti kaznovanja za napačno ravnanje, drugače tudi ne bo moglo biti! Sodi pa, da moramo pod pojmom odgovornosti razumeti predvsem sposobnosti in pripravljenost posameznika ali kolektivnega organa, da bo v vsaki organizaciji ravnal tako, kot določajo družbene norme in da je šele v skrajni posledici, v primeru napačnega ravnanja, pripravljen in sposoben trpeti tudi predvidene sankcije. Od tako ali podobno zastavljenega izhodišča bi prav gotovo laže napravili korak naprej, se pravi, da bi bolj konkretizirali odgovornost.

Če bi, upoštevaje navedeno izhodišče, v neki delovni organizaciji ugotovili, da kolektivni organ ravna v nasprotju z družbenimi normami ali pa tudi v nasprotju z interesi kolektiva, bi tak organ vsekakor morali opozoriti. Takšno možnost statuti sicer predvidevajo. Vendar pa smo vanje pozabili zapisati, kdo naj opozori na tako potrebo, kdo naj sproži postopek itd. Ostali smo torej pri abstraktnem institutu. Zato ni čudno, če kateri od kolektivov zaide v skrajnost in če se pri tem poslužuje oblik, ki so tuje našemu samoupravnemu sistemu.

Čeprav ne mislim, da sem s tem obdelal vprašanje kolektivne odgovornosti, mi dovolite, da povem nekaj več tudi glede odgovornosti posameznika. Zaradi ozkega pojmovanja odgovornosti se je na primer pri nas zelo razširilo mišljenje, da posameznik ne more biti odgovoren za svoje ravnanje na sejah samoupravnih organov. Resnično ne bi bilo prav, če bi nekoga kaznovali, ker je glasoval ali ker ni glasoval za kak sklep. Vendar to še ne pomeni, da posameznik sploh ni odgovoren za svoje ravnanje v organih upravljanja. S tem mislim na primere dvojne morale, ki niso tako redki. Sodi, da imamo pravico in dolžnost zahtevati od vsakogar, da glede določenega vprašanja zagovarja vedno enaka stališča, ne pa da jih »obarva« enkrat za sindikat, drugič za samoupravne organe, tretjič za organizacijo ZK itd. Zame ni sprejemljivo, da strokovnjak pusti svoje znanje pred vrati dvorane, v kateri zaseda delavski svet, in tam zastopa stališča, ki so v popolnem nasprotju s tistimi, kar ga uči njegova stroka!»

MARIJAN ROŽIČ, SEKRETAR SVETA ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

Načrte smo sposobni uresničiti

Po besedah Marijana Rožiča je bila konferenca slovenskih sindikatov že zasnovana tako, da bi morala prispevati k razreševanju nekaterih vprašanj našega bodočega razvoja. Predloženi dokument in statut namreč predstavljata pomembno osnovo za to, da se bodo v sindikatih vsi in na vseh ravneh kar najbolj neposredno zavzemali za tiste konkretne naloge in za tiste konkretne rešitve, ki bodo z ene strani omogočile kar najhitrejši materialni razvoj, na drugi strani pa zagotovile razvoj takih produkcijskih odnosov, ki bodo omogočili, da bodo delavci postali ne le udeleženci v procesu proizvodnje, ampak nosilci temeljnih odločitev.

»Za večkrat in tudi danes je bilo zastavljeno vprašanje, ali smo dovolj sposobni in dovolj organizirani, da bi tudi v praksi uresničevali stališča, za katera se zavzemamo. Zdi se mi, da smo sposobni. Prepričan sem, da v organizaciji vladajo sile, ki niso sposobne samo uresničevati hotenja in usmeritev, kot jih proklamiramo, ampak so pripravljene nase prevzeti tudi odgovornost za to. Vse bolj se odmi-kamo tudi od povprečij in se opredeljujemo za tisto, kar vleče naprej,« je poudaril Marijan Rožič.

V nadaljevanju svoje razprave pa je Marijan Rožič govoril o vrsti družbeno-ekonomskih vprašanj in med drugim povedal:

»Posebej se mi zdi važno, da bi v naslednjem obdobju opredelili naše stališče glede dejavnikov in nosilcev bodočega razvoja. Ali gre pri tem zgolj za akumulacijo, kot navadno trdimo, ali pa je treba upoštevati tudi dobro izdelano politiko oblikovanja in delitve dohodka, aktivno politiko standarda, znanja, sposobnosti, znanosti itd.? Dalje: ko govorimo o družbeno-ekonomskem sistemu in njegovih spremembah, ponavadi upoštevamo samo to, kako bo kdo odrezal ob takšnih ali drugačnih pogojih. To sicer ni nepomembno, ampak še zdaleč ne pomeni vsega! V sistem, oziroma v njegove elemente bi morali vgraditi tudi vse tisto, kar predstavlja družbeno-ekonomsko varnost delavstva v sistemu samoupravljanja. Veliko, denimo, govorimo o prestrukturiranju gospodarstva. Toda če želimo, da bo nosilec teh sprememb delovni človek, potem je njegova varnost tisto izhodišče, od katerega je odvisno, ali tudi bomo te strukturne spremembe uresničevali na osnovi sodobnega koncepta, ki bo razreševal tako probleme delovnega človeka kot tudi ekonomske probleme. Zavoljo tega pa se v bistvu tudi odločamo za te spremembe.

Se nekaj bi rad poudaril: pri nas smo se zavestno odločili za politiko dohodka. Zato je tudi dohodek osnovni motiv gospodarjenja. Politika dohodka pa seveda ustvarja najrazličnejša naspotja. Vemo, da sploh ni politike, da bi obstajala tudi naša politika. Zaradi tega slabosti v ustvarjanju politike dohodka ne bi smeli pomeniti vzroka za to, da bi začeli obračati hrbet tej usmeritvi in začeli iskati nekaj novega!

INŽ. DUŠAN KRESAL, AGROKOMBINAT »EMONA« LJUBLJANA

KMETIJ-STVO NE SME ZAOSTATI

Inž. Dušan Kresal je na konferenci slovenskih sindikatov razpravjal o stabilnosti cen osnovnih življenjskih potrebščin in o problemih zaposlenih v kmetijstvu. Pri tem je med drugim omenil:

»Prav je, da ob tej priložnosti rečemo nekaj o izgubah v kmetijstvu, ki so doslej nastajale predvsem kot posledica nesorazmerja med našaščajimi cenami za industrijske izdelke, ki jih potrebuje kmetijstvo za reprodukcijo, in stabiliziranimi cenami kmetijskih proizvodov.

Ko so družbeni kmetijski obrati poslovali z izgubo, smo večkrat slišali, da zasebni kmeti te izgube nimajo. Sedaj pa je končno lahko pribežimo, da je tudi zasebni kmet posloval z izgubo. Ta izguba se v knjigah in bilancah ni izkazovala vsako leto posebej, jo pa kaže življenje toliko ostreje sedaj, ko ostareli kmetje nimajo ne naslednikov, ne delovnih orodij, ko se jim podirajo domačije in ko se otepaajo revščine. Da se kaj takega v kmetijstvu nasploh in ne glede na sektor lastništva ne bi več zgodilo, je prav, da problem nestabilnosti cen osnovnih življenjskih potrebščin ne jemljemo samo kot problem proizvajalcev, marveč tudi kot problem vseh potrošnikov in s tem celotne družbe.

V nadaljevanju razprave je inž. Dušan Kresal dejal, da so kmetijski proizvajalci — tako družbeni kot zasebni — v minulih letih pokazali, da ne niso pripravljeni za vsako nizko ceno proizvajati najrazličnejše prehranske izdelke. Primer so opušene zasebne kmetije in vse manjša kmetijska proizvodnja v družbenem sektorju. Ker pa je in mora biti interes celotne družbe, da kmetijstvo zemljo čim boljše izkorišča, da vsaj najnujnejšo hrano pridelamo sami, moramo zagotoviti tem proizvajalcem najmanj enostavno reprodukcijo. Pri tem pa se moramo zavedati, da je tudi v kmetijski proizvodnji na pohodu tehnološka revolucija in da je zato ta vse bolj vezana na oskrbo z reprodukcijskim materialom iz industrijske proizvodnje.

»Zavoljo tega ob vsesplošnem porastu cen industrijskih proizvodov cene osnovnih kmetijskih izdelkov res ne morejo ostati nespremenjene, ne da bi bili kmetijski proizvajalci prisiljeni v svojli najosnovnejših pravicah do osebnih dohodkov, socialnega zavarovanja in vsaj osnovne reprodukcije osnovnih sredstev.« Zato je tovarš Kresal predlagal, da bi v končnem tekstu političnih ciljev in nalog sindikatov besedico »predlagali« zamenjali z besedo »zahtevali«. Tako naj bi se torej končni tekst glasil: »... da delovne organizacije, ki brez nevarnosti za normalno poslovanje ne bi moge ostati pri nespremenjenih cenah, bomo zahtevali, da se izdela dolgoročna politika kompenzacije.«

RUDI BREGAR, PREDSEDNIK MESTNEGA SINDIKALNEGA SVETA LJUBLJANA

Sposobni kadri so poroštvo za uspeh

Rudi Bregar, predsednik ljubljanskih sindikatov, je v svoji razpravi najprej ocenil pomen dokumentov o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov. Dejal je: »Prepričan sem, da dobivajo slovenski sindikati z današnjo konferenco, ko bomo sprejeli svoje cilje in statut, jasno orientacijo za svoje delovanje v prihodnje.«

Nato pa je predsednik MSS Ljubljana govoril o dejavnosti ljubljanskih sindikatov:

»Sindikati Ljubljane v svojem nenehnem stiku z delovnimi organizacijami in samoupravitvijo opozarjajo na to, da je sedanje vsesplošno konjunkturno obdobje potrebno z vidika reformnih ciljev čim bolj izkoristiti in pripraviti potrebne rezerve za čas, ko bodo ta gibanja v potrošnji prišla v realne okvire. Ze zdaj se moramo pripraviti na čas, ko se bomo morali zavestno odločiti za nižjo stopnjo rasti gospodarstva in s tem na resnično stabilizacijo. Te rezerve vidimo v nenehnem dvigovanju produktivnosti dela, v organizaciji dela itd.

Reči moram, da je bila takšna usmeritev v minulemu letu značilna za večino delovnih organizacij v Ljubljani. V podjetjih izpopolnjujejo organizacijo, tehnologijo, vključujejo strokovnjake, med ljudmi pa vlada samozavest, občutek splošnosti, jasnost glede perspektive njihovega dela in razvoja itd. Delavcem teh ljubljanskih delovnih organizacij se ne zdi nič posebnega naša zahteva, naj ne bo osebnega dohodka pod 700 dinarjev.«

Rudi Bregar je s primeri podkrepil svoje razmišljanje. Medvoščji tekstilni tovarni je pred letom grozila likvidacija, odkar pa je podjetje združeno z vižmarsko tekstilno tovarno, že predvidevajo tudi v tem obratu združene tekstilne tovarne Vižmarje-Medvedove, da ob koncu leta ne bo delavca, ki bo zaslužil manj kot 100.000 starih dinarjev.

»Zavoljo tega mislim, da ni naključje, če je med delegati današnje konference tudi direktor te tovarne. Trdim, da je od ljudi, ki operativno, poslovno, strokovno delujejo v tovarni, v marsičem odvisen položaj vseh delavcev. Menim, da je nastop sposobnih vodilnih delavcev prvi korak k pozitivni in popravljani razmer v kateremkoli podjetju. Sposobnost, strokovna poslovnost in odgovornost vodilnih ljudi so pogoji za uspešno vsakega podjetja. To praksa iz dneva v dan potrjuje.«

VILMA POČKAR, ČLAN MESTNEGA SINDIKALNEGA SVETA LJUBLJANA

PREMALO STANOVANJ

Med redkimi, ki se je v razpravi dotaknila stanovanjske problematike, je bila delegatka ljubljanskih sindikatov Vilma Počkar. Potem ko je ugotovila, da lahko pridejo do primerne stanovanja le tisti delavci, ki imajo visoke osebne dohodka, ali pa so zaposleni v ekonomsko izredno uspešnih delovnih organizacijah, je s številnimi

podatki ponazorila razmere na področju stanovanjske gradnje v Ljubljani.

»V Ljubljani smo v obdobju od 1960 do 1965 leta zgradili letno poprečno 2421 stanovanj, v letih po reformi od 1965 do 1969 pa letno 2258 stanovanj, in to kljub dejstvu, da smo pred reformo in po njej vlagali v stanovanjsko izgradnjo 7 odstotkov narodnega dohodka. Stanovanjski primanjkljaj je na ta način stalno naraščal. Politika pri gospodarjenju s skladom stanovanjskih hiš po vojni, nizke in neekonomsko odmerjene najemnine pa povzročajo veliko pomanjkanje sredstev tudi za rekonstrukcijo in obnovo starih hiš v Ljubljani, ki jih je blizu 13.000 in ki predstavljajo 20 odstotkov vseh ljubljanskih stanovanj.«

JOŽE BOHINC, PREDSEDNIK OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA RADOVLJICA

Zraščanje kulture in gospodarstva

Predsednik radovljskih sindikatov Jože Bohinc se je v razpravi na II. konferenci slovenskih sindikatov pomudil ob samoupravnem združevanju na področju gospodarstva in kulture.

»Lahko ugotovimo, da se sindikati — zlasti v republiki, ponekod pa tudi v občinah ter v delovnih organizacijah — skupaj s kulturnimi organizacijami že uveljavljajo kot združeni nosilci ter oblikovalci nove smeri samoupravnega povezovanja kulture in delovnih organizacij, ki jo predstavljajo družbeni dogovori. Tako samoupravno institucijo družbenega dogovora predstavlja tudi zakonski osnutek o kulturnih skupnostih. Ta osnutek nakazuje novo strukturo in tako obliko kulturne skupnosti, ki bo bolj ustrezala današnji stopnji razvoja, hkrati pa bo

po svojem sestavu in predstavitvi v vseh vrstah družbenega dela lahko učinkoviteje usmerjala tok kulturnega dogajanja, s tem pa krepila vlogo delovnega človeka v kulturi.

Le tako bo delavski razred postal resnični soustvarjalec, nosilec in tudi uresničevalec kulturnih programov, je v nadaljevanju svoje razprave poudaril Jože Bohinc. Iz prakse in vsakdanjega dela je zrasla tudi potreba, da sistemsko uredimo področje kulture in da s tem ustvarimo tako samoupravno osnovo, da se bo kultura že v sami strukturi in po značaju bodočih samoupravnih teles zraščala z vsemi področji družbenega življenja, zlasti pa še z proizvodnjo.

SREČKO MLINARIČ, PREDSEDNIK TOVARNISKEGA ODBORA SINDIKATA ZELEZARNE JESENICE

Cilji naj ne ostanejo na papirju

Srečko Mlinarič iz jeseniške Zvezarne je v svoji razpravi med drugim posredoval tudi stališča osnovne sindikalne organizacije v tovarni v zvezi z dokumentom »Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov«.

»Osnovna organizacija sindikata v Zvezarni podpira dokument, saj predstavlja velik korak naprej in jasno opredeljena politična stališča do posameznih vprašanj. Kljub dobrim dokumentom, s katerimi sindikati že razpolagajo, in kljub že sprejetim resolucijam, pa je bila izražena bojazen, da tudi v tem primeru ne bi ostali samo pri deklaraciji. Osnovna sindikalna organizacija v Zvezarni tudi opozarja, da bo mogoče ta dokument uresničiti le tedaj, če bodo na osnovi sprejetih političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov vse osnovne sindikalne organizacije izdelale svoje delovne programe. Prav tako bo potrebno uskladiti aktivnost med občinskimi sindikalnimi sveti, občinskimi skupščinami, Zvezo sindikatov Slovenije, republiko in zvezno skupščino, pa Zvezo sindikatov Jugoslavije. Programi in akcije bodo morali biti usklajeni tudi z drugimi družbeno političnimi organizacijami, z Zvezo komunistov, SZDL in Zvezo mladine. Osnovna organizacija sindikata v Zvezarni slednji meni, da bi morali v tem dokumentu, ki ga danes sprejemamo, posamezna vprašanja še bolj razjasniti in jih dopolniti, menimo tudi, da je veliko vprašanj, na katera delovni kolektiv ne more neposredno vplivati in jih zato lahko uspešno reši šele takrat, ko bi njihovo rešitev nakazali v širših gospodarskih združenjih ali v organih politično-teritorialnih enot.«

JOŽE VIDIC, PREDSEDNIK RO SINDIKATA DELAVCEV STORITVENIH DEJAVNOSTI

Kako zagotoviti 220.000 delovnih mest

Jože Vidic, predsednik republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije, se je v razpravi najdlje zadržal pri problemih nadaljnega razvoja Slovenije. Med drugim je dejal:

»Izhajajoč iz dokumenta, ki ga danes sprejemamo, in izhodišče o dolgoročnem ekonomskem razvoju Slovenije ter iz potreb, da zagotovimo 220.000 delovnih mest v naslednjih 30 letih, bi morali že danes veliko resneje razmišljati, kako bomo zasnovali in kako bomo sistemsko uredili vprašanje razširjene reprodukcije ali bolje investicijske politike v celoti. Vsej tej problematiki pa moramo nujno dodati vse tiste probleme, ki še zmeraj niso rešeni. Mednje sodi tudi prekvalifikacija številnih delavcev v državi.«

Jože Vidic se je v nadaljevanju zavzel, da bremena prekvalifikacije v nobenem primeru ne bi smeli naprtiti le spremljevalnim dejavnostim, marveč je nujno, da bi pri prekvalifikaciji delavcev sodelovalo celotno gospodarstvo Slovenije.

FRANC HUMAR, ČLAN OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA NOVA GORICA

Zame je važen standard

Franc Humar iz Nove Gorice se je tako kot številni drugi delegati na konferenci slovenskih sindikatov v svoji razpravi dotaknil problematike naraščanja cen. Po njegovih besedah različne institucije razlagajo, da je naraščanje cen posledica veržne reakcije, na drugi strani pa se tudi delavci, ki hočejo ohraniti svoj standard vsaj na primerni višini in v osebnih dohodkih slediti povečanju življenjskih stroškov, zatekajo k poviševanju osebnih dohodkov ne samo na račun dviganja produktivnosti, marveč tudi na račun dviganja cen lastnih proizvodov, vsa ta gibanja pa povzročajo samo zmedo na tržišču. Po tej poti ne bomo prišli do zaželenih uspehov, saj preneka-tera gospodarska organizacija utemeljuje svoje upravičeno povišanje cen na zavodih in skup-

ščinah z odličnimi in lepo napisanimi elaborati samo zato, da dobi dovoljenje za zvišanje cene, in ker na trgu ni konkurence, taka organizacija svoje proizvode brez težav tudi prodaja.

»Kot proizvajalec in tudi kot potrošnik mi je vseeno, ali imam tisoč ali dva tisoč dinarjev osebnega dohodka na mesec, ni mi pa vseeno, kakšen je moj standard za ta denar,« je še dodal Franc Humar.

LOJZE CAPUDER, PREDSEDNIK RO SINDIKATA GRADBENIH DELAVCEV SLOVENIJE

Kaj je reprodukcija živega dela?

»V zelo široki in razgibani razpravi o predlaganih ciljih in nalogah sindikatov so doslej vzbujala veliko pozornosti tista vprašanja, ki zadevajo delitev dohodka in osebnih dohodkov po delu,« se je vključil v razpravo na konferenci slovenskih sindikatov Lojze Capuder, predsednik republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev. »V delovnih organizacijah še posebej pozorno spremljajo našo odločitev, ali se bomo na tej konferenci zavzeli za spodnjo mejo osebnih dohodkov,

ki naj bi pod določenimi pogoji — kot je zapisano — znašala najmanj 700 novih dinarjev na mesec.

Kar pa zadeva naš dokument v istem delu, kjer je govora o materialnem standardu, solidarnosti in socialni diferenciaciji, pa še vedno nismo docela jasni. Zavzemamo se za spodnjo mejo osebnih dohodkov, ki v rednem delovnem času zagotavljajo reprodukcijo živega dela in, ki je glede na rentabilnost ekonomsko utemeljena. Ta spodnja meja naj bi bila letos, kot rečeno, 700 dinarjev pod pogojem, da delavec v normalnem času izpolni predpisane naloge in doseže normalno produktivnost dela. Ob vsem tem pa se valjuje še veliko novih vprašanj: kaj je reprodukcija živega dela, kakšna je ekonomska utemeljenost te spodnje meje glede na rentabilnost poslovanja, kaj je normalna produktivnost dela itd. Na vsa ta vprašanja bomo morali v prihodnje vsekakor poiskati pravilne odgovore...«

CIRIL KOPRIVC, TAJNIK OBALNEGA SINDIKALNEGA SVETA KOPER

ČLOVEK TUDI ŽIVI!

»V proizvodnji je človekovo osebno počutje eden izmed najpomembnejših dejavnikov, od katerega je pravzaprav odvisen ves napredek,« je v svoji razpravi poudaril Ciril Koprivc, tajnik obalnega sindikalnega sveta v Kopru. »Na človeka in njegovo delovno sposobnost vpliva veliko število dejavnikov, ki izhajajo iz delovnega ali pa širšega okolja. Zavoljo tega je treba človeka-proizvajalca obravnavati kompleksno, skrb za njegovo počutje pa mora vedno bolj prehajati iz ozkih okvirov delovnega mesta in delovne organizacije tudi na področja, kjer tega proizvajalca srečujemo kot občana. Dejstvo je namreč, da človek prenaša svoje življenjske probleme tudi na delovno mesto, kar pa nedvomno vpliva na njegove delovne uspehe. Večja intenzivnost dela pa terja vedno bolj zbrane in sproščene ljudi, ki jih ne težijo problemi, tesno vezani na delo.

Upošteva je to spoznanje bi morala tudi socialna in druga dejavnost najti svoje mesto v ekonomski podjetja in postati del ekonomskega razvoja vsake delovne organizacije, ne pa da posamezna podjetja v zadnjem času občutno zmanjšujejo sredstva za osebni in družbeni standard svojih delavcev.«

MUSTAFA PLJAKIĆ, SEKRETAR SVETA ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

Uresničevanje stališč VI. kongresa

Mustafa Pljakić, sekretar Sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je v svoji razpravi ocenil, da je konferenca slovenskih sindikatov pomembna predvsem z dveh aspektov:

»Konstituiranje slovenskih sindikatov na konferenci v Zvezo sindikatov Slovenije ni samo organizacijsko ali metodološko vprašanje, marveč je predvsem političen dogodek, pomemben za nadaljnji razvoj tako Zveze sindikatov Slovenije kot tudi Zveze sindikatov Jugoslavije. Lahko rečem, da je to dejanje eden od ukrepov za uresničevanje stališč VI. kongresa o nadaljnjem razvoju Zveze sindikatov Jugoslavije. Druga stvar, ki bi jo želel poudariti, pa je način, kako je pripravljen dokument političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov. V sedanjem trenutku ima ta dokument zelo velik pomen, saj predstavlja dolgoročno akcijo za uveljavljanje osnovnih stališč, ki jih je zavzela Zveza sindikatov Jugoslavije glede osnovnih vprašanj srednjeročnega programa razvoja Jugoslavije.«

Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov

(Nadaljevanje s 13. strani)

Dokument navaja med drugim naslednje cilje in naloge:

● Sindikati se bomo zavzemali, da bi nadomestila za čas boleznih do 30 dni ne znašala manj kot 70% povprečnega osebnega dohodka v tekočem letu in ne manj kot 80% za čas boleznih nad 30 dni.

● Sindikati se zavzemajo za razvijanje vseh oblik rekreacije, predvsem pa mora postati to področje sestavni del poslovne politike. Vsaka delovna organizacija mora oblikovati poseben sklad za rekreacijo, v katerega naj izloči najmanj 300 in največ 600 din na zaposlenega.

● O samoupravnem položaju delovnega človeka

Sindikati moramo nenehno spodbujati in oblikovati zavest, ki temelji na medsebojnem zaupanju, dogovarjanju in na odgovornosti za skupno določene naloge in cilje, je zapisano v dokumentu. Da pa bi lahko zagotovili to, je treba uveljavljati take odnose, ki bodo omogočali slehernemu posamezniku in skupinam, da enakovredno uveljavljajo svoje interese. V svoji politični akciji se bodo sindikati zavzemali za izpolnjevanje sistema medsebojnega informiranja in komuniciranja, za organizirano obveščanje članov delovnih skupnosti, za izpolnjevanje sistema delitve dohodka, za izpolnjevanje interne zakonodaje, za spoštovanje interne zakonodaje in za dosledno demokratično delovanje samoupravnih organov.

USKLAJEVANJE RAZLIČNIH INTERESOV

Druga razsežnost političnega delovanja sindikatov je dejavnost pri oblikovanju političnih, normativnih, organizacijskih in drugih odločitev v institucijah družbeno-političnega sistema, v samoupravnih asociacijah itd. Za delovanje sindikatov so v tem primeru aktualni zlasti naslednji cilji:

● predlagati in sodelovati pri sestavljanju ukrepov, ki naj spodbu nadaljnji razvoj družbeno-ekonomskih odnosov, omogočijo krepitev samoupravnih subjektov, obenem pa spodbujajo integracijske procese;

● odločati pri sprejemanju, uresničevati družbene dogovore med družbeno-političnimi skupnostmi in samoupravnimi skupnostmi, delovnimi in drugimi organizacijami o oblikovanju in delitvi dohodka, o delovnih razmerjih in o vseh drugih vprašanih skupnega pomena;

● ustvarjati normative, sistemske in organizacijske možnosti, da se gospodarske dejavnosti samoupravno konstituirajo v enakovredne subjekte, soodgovorne za družbeni razvoj;

● na področju socialnega zavarovanja in socialnega varstva sprejeti take normative in organizacijske rešitve, ki bodo zagotavljale krepitev socialne varnosti človeka, skladne z današnjimi družbenimi možnostmi.

Določene pa opredeljuje dokument naloge na štirih področjih:

Oblikovanje in delitev dohodka

● sindikati se bodo zavzemali za družbeno usmerjanje delitve dohodka v delovnih organizacijah;

● zavzemali se bodo za pospešeno dejavnost pri razvijanju samoupravnih in družbenih dogovorov ter za določanje poslovne politike, da se bodo osebni dohodki gibal v skladu z rezultati gospodarjenja.

Samoupravljanje v delovnih organizacijah

Dokument navaja, da bodo sindikati sodelovali pri pripravi pravnih predpisov o statusu delovnih organizacij in o njihovem združevanju, pri ugotavljanju problemov na področju kadrovske politike v delovnih organizacijah ter proučevanju vzrokov različnih konfliktnih situacij v delovnih organizacijah.

Izobraževanje in kultura

Sindikati bodo aktivno sodelovali pri iskanju in predlaganju organizacijskih rešitev za funkcionalno in samoupravno povezovanje gospodarstva, izobraževanja in kulture.

Življenjske in druge razmere

Dokument navaja naslednje naloge: sodelovanje pri sistemskih spremembah v pokojninskem, invalidskem in zdravstvenem zavarovanju, pri programiranju razvoja zdravstvene službe in socialnega varstva. Sindikati se bodo razen tega vključili v oblikovanje politike otroškega varstva, sodelovali pa bodo še pri izpolnjevanju zakonodaje o organizaciji in financiranju zaposlovanja, pri iskanju normativnih rešitev na področju delovnih razmerij in pri oblikovanju nove stanovanjske politike.

PROGRAMIRANJE DRUŽBE — NEKEGA RAZVOJA

Med cilji in nalogami, ki jih opredeljuje dokument, ima posebno mesto programiranje družbenega razvoja. To je tudi razumljivo.

Ker se v samoupravnih družbi socialistična prihodnost uresničuje ob vedno širšem medsebojnem sodelovanju delovnih ljudi in z njihovo zavestno prakso ne pa na temelju projektov tehnokratskih, birokratskih in drugih elit, je tudi programiranje družbenega razvoja pomembna naloga sindikatov. Predstavlja mobilizacijo delovnih ljudi in njihovo motivacijo, da zavestno »producirajo« prihodnost.

Tej načelni ugotovitvi slede v dokumentu naloge sindikatov, ki se porajajo v zvezi z nekaterimi konkretnimi vprašanji in dilemami v politiki družbenega razvoja, na področju ekonomske politike, v politiki razvoja in modernizacije, v politiki razvoja znanosti, izobraževanja in kulture, pri razreševanju razlik med razvitimi in nerazvitimi območji v nacionalnem in državnem obsegu. Zlasti pa se bodo sindikati zavzeli za razvijanje racionalizatorske in novatorske dejavnosti, ki je eden od pogojev za gospodarski napredek.

MEDNARODNO DELAVSKO GIBANJE

Potem ko dokument o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov utemelji razvoj odnosov slovenskih sindikatov s sindikalnimi gibanji drugih držav na tradicionalnih načelih mednarodnega delavskega gibanja, kot so solidarnost, povezovanje, usklajevanje akcij, izmenjava izkušenj, pa za tem ugotavlja, da samoupravljanje čedalje bolj postaja temeljna težnja vsega sodobnega mednarodnega sindikalnega gibanja. Sprito tega so naloge naših sindikatov še posebno odgovorne.

Program delovnih stikov s sindikati sosednjih držav predvideva zlasti srečanja s italijanskimi in avstrijskimi sindikati in delavskimi zbormnicami, z organizacijo sindikata v Ukrajini, s sindikalnimi organizacijami v Franciji, Zahodni Nemčiji, z delavsko zbormnico v Luksemburgu ter s sindikati v ČSSR in na Madžarskem. V okvir tega delovanja vsekakor sodi tudi urejanje problemov naših delavcev, ki so zaposleni v tujini.

ORGANIZACIJA IN METODE DELOVANJA

Da bi lahko dosegli cilje in opravili naloge, ki so si jih sindikati zadali, dokument opozarja, da bo potrebno izpolniti tudi organizacijske in metode delovanja. Ali konkretnije:

● zlasti si zastavljamo za cilj, da se občinski sindikalni sveti, občinski in medobčinski odbori sindikatov posameznih dejavnosti, republiški odbori in republiški svet bolj uveljavijo v organizacijski in koordinacijski funkciji do sindikalnega članstva in do osnovnih organizacij sindikata ter da spremljajo in preverjajo pravilnost in upravičenost njihovih mnenj in akcij.

● Naša naloga je, da začnemo skupno graditi dolgoročnejsi program sindikalnega izobraževanja in da ga začnemo takoj uresničevati.

● Nenehno izboljševati strukturo vodilnih političnih delavcev na vseh ravneh, tako da bi v sindikatih zasnovali načrtno kadrovsko politiko.

● Premagati doseđanje pomanjkljivo nesistematično medsebojno obveščeno sindikatov in uveljaviti smotrn sistem medsebojnih komunikacij, ki je pogoj za enotnost akcije.

Sklepna misel dokumenta pa govori o tem, da se z uresničevanjem tega programa političnih nalog in ciljev slovenski sindikati neposredno vključujejo v oblikovanje politike Zveze sindikatov Jugoslavije in bodo tako prispevali svoj delež h graditvi politične in akcijske enotnosti delavskega razreda in delovnih ljudi Jugoslavije.

Na 10 cicero

NOVO MESTO

Medobčinski odbor sindikata delavcev kmetijstva in živilske industrije za Dolenjsko je pred kratkim v Novem mestu obravnaval družbeno ekonomske vidike razvoja kmetijstva v Sloveniji, ki jih je dala v razpravo Zveza komunistov. Odbor je v svojih sklepih opozoril na vrsto vprašanj, ki zavirajo hitrejši razvoj tako družbenega, kot zasebnega kmetijstva in bi jih bilo treba čimprej razrešiti.

Odbor ugotavlja, da dajejo osnovna razmerja, zastavljena z reformo, tudi kmetijstvu dovolj možnosti za stabilizacijo, vendar pa je treba dolgoročno urediti tržni mehanizem za kmetijske pridelke, in sicer v skladu z značajem kmetijske proizvodnje. Interesi kmetijskega tržišča in nujnostjo organiziranega nastopa na zunanjem tržišču. Tudi uvozno izvozni režim je slabo urejen in ne stimulira kmetijskih proizvajalcev.

Dalje odbor meni, da je treba izdelati srednjeročni in dolgoročni program razvoja slovenskega kmetijstva in potem zagotoviti tudi sredstva za uresničevanje tega programa. Ob tem je treba izdelati tudi realen načrt potrebnih sredstev in predvideti vire sredstev v skladu z možnostmi. Ker se zdaj pravzaprav z načrtnim razvojem kmetijstva v republiki nihče ne ukvarja, podpirajo predloge za ustanovitev posebnega sekretariata za kmetijstvo, ki bi se ukvarjal samo s problemi te panoge.

Medobčinski odbor sindikata delavcev kmetijstva se je dotaknil tudi integracijskih procesov in poudaril, da je za razvoj teh procesov treba najprej ustvariti ustrezne pogoje. Se zlasti je treba urediti in utrditi materialni položaj kmetijske proizvodnje in doseči, da bo postala enakovreden partner predelavi in trgovini. Zavzeli so se za tesnejše sodelovanje in povezovalne kmetijske proizvodnje s predelavo in trgovino, vendar tu zaradi težkih razmer v kmetijstvu največkrat ni mogoče doseči soglasja. Čeprav bi bilo prav na Dolenjskem čvrstejšee sodelovanje na tem področju kulturno potrebno in koristno. V zadnjem času so se sicer začeli nekolkito resneje pogovarjati o tem. V Beli krajini pa so se pred kratkim združila mesno predelovalna podjetja z domačima kmetijskima združenjema. To so seveda prvi koraki tesnejšega povezovanja med proizvodnjo, predelavo in trgovino, ki pa ne bi smeli ostati osamljeni.

R. S.

V SLOVENSKEH KONJICAH SO ŽE PRIPRAVILI TEMELJIT PROGRAM ZA PRIPRAVE NA II. KONGRES SAMOUPRAVLJAVCEV

Kmalu volitve delegatov

Člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Slovenskih Konjicah se na zbirni seji posvetili posebno pomembni letnišnji drugi kongresu samoupravljalcev Jugoslavije in proslavam 20. letnice samoupravljanja. Glede na število zaposlenih delavcev bodo v konjski občini za kongres volili dva delegata. Prvi bo iz industrijskega kombinata »KONUS«, v katerem je zaposlenih nad 1.800 delavcev, drugi pa bo zastopal vse ostale delovne organizacije, to je od industrije do družbenih služb.

Na seji so poudarili, da bi morali v času priprav na drugi kongres posebno skrb posvečati vslednjemu delu. V ta namen je predsedstvo sklenilo sklicati posvet s predstavniki organov upravljanja in političnih organizacij, na katerem bi določene naloge podrobneje obravnavali. Gre zlasti za to, da bi že na volilnih zasedanjih, prav tako pa še v kasnejših mesecih, podrobneje analizirali razvoj, napredek in spremljali težave na področju samoupravljanja. Podobno bodo to storili tudi občinski forumi za celotno območje občine, ki se v zadnjih letih gospodarsko dokaj močno krepili. S ta

kinil razpravami, gradivom in podatki bodo seznanjeni tudi izvoljeni delegati, ki bodo tako mnogo lažje in uspešneje sodelovali na kongresu.

V razpravi o kandidatih za delegate je bilo predsedstvo mnenja, da je treba izbrati predvsem take, ki bodo imeli polno zaupanje vseh delovnih ljudi v določenih volilnih enotah, da bodo lahko uspešno sodelovali v kongresnih razpravah in ki bodo po vrnitvi tudi znali prenesti sprejete sklepe in obveznosti. Pri evidentiranju za možnega kandidata za delovne organizacije izven podjetja »KONUS« je bil že predlagan Franc Ban, sekretar tovarne usnjarskih strojev »KOSTROJ«, ki je v tej mandatni dobi tudi sekretar občinskega komiteja ZKS. Evidentiranje in razprave o možnih kandidatih bodo na konjskem območju trajale do začetka julija, volitve delegatov v obeh volilnih enotah pa bodo v prvi polovici prihodnjega meseca. Medtem ko bo delegata v kombinatu »KONUS« izvolili delavski svet na razširjeni seji, pa bodo volilno telo v drugi enoti sestavljali predstavniki organov upravljanja, političnih organizacij in občinskih forumov, to je okoli 60 do 70 ljudi.

V. L.

TRBOVLJE

Priprave v polnem teku

Trboveljski koordinacijski odbor za priprave na II. kongres samoupravljalcev je pred kratkim priporočil vsem osnovnim organizacijam sindikata, delavskim svetom in drugim, naj na svoje seje in zasedanja uvrstijo tudi razgovore o pomenu tega pomembnega delovnega dogovora jeseni v Sarajevu. Obenem se je odbor zavzel za čimprej skile kandidacijskih konferenc, kjer združujejo več volilnih enot za izbiro delegatov.

V središču revirjev bodo izbrali za II. kongres samoupravljalcev v Sarajevu šest delegatov. Dva volijo v Zasavskih premogovnikih, enega v strojni tovarni in enega v Elit-Investicijski biroji. V združenih volilnih enotah vseh drugih delovnih skupnostih pa volijo dva delegata.

V zvezi s tem je koordinacijski odbor sprejel več sklepov, med drugim je predlagal, naj bi se združena volilna enota sešla na konferenco 9. julija, volitve pa naj bi končali deljansko 15. julija, tako kot je predvideno. Koordinacijski odbor je predlagal, naj bi predlagali predvsem kandidate, ki so že doslej veliko prispevali za utrjevanje samoupravljanja in samoupravnih odnosov in ki bodo na kongresu posegli v razpravo ter prenesli izkušnje iz njega neposredno v delovne skupnosti.

Tudi v obeh sosednjih revirskih občinah so priprave na kongres samoupravljalcev v polnem teku. Prihodnje dni bodo sindikalni sveti organizirali več pogovorov z vodstvi osnovnih organizacij sindikata in članstvom. V nekaterih osnovnih organizacijah sindikata pa so se odločili poudariti doseženi razvoj samouprave in vlogo sindikata pri tem. Nedvomno bodo te analize koristne, ker bodo ugotovljale dosežen razvoj neposrednosti samouprave kot tudi vlogo članstva sindikata pri tem.

M.

Minulo sredo so se v Domu sindikatov v Ljubljani sestali člani komisije za življenjske in delovne pogoje gradbenih delavcev republiškega odbora tega sindikata. Razpravljali so o načinih in oblikah delovanja komisije ter o delovnem programu

ZBOR SAMOUPRAVLJAVCEV V PTUJSKI OBČINI

Boj še ni končan

Minulo soboto je bil v Kidričevem svečan zbor samoupravljalcev ptujske občine. Več kot tristo delegatov in gostov je poslušalo Toneta KROPUŠKA, predsednika Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, in Simona PEŠČA, predsednika občinskega sindikalnega sveta v Ptuj, ki sta govorila o dozdajšnjem razvoju delavskega samoupravljanja, o samoupravljaljskih izkušnjah, ki smo jih pridobili delavci, organizirani v sindikatih, o sedanjih in bodočih nalogah proizvajalcev, ki smo pred dvajsetimi leti začeli postajati samoupravljalci.

Na zboru so izvolili delegate za drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije in podelili priznanje tovarišem, ki so največ prispevali k uveljavitvi delavskega samoupravljanja.

Naj zapišemo nekaj misli in ugotovitev obeh predsednikov.

Samoupravljanje je v minulih dvajsetih letih dobilo domovinsko pravico in se uveljavilo kot temelj naše socialistične prakse. Od prvih začetkov, ko smo delavci upravljali še »po svojih predstavnikih«, pa do današnjih dni, ko uresničujemo zamisel o neposrednem upravljanju proizvajalcev, se je samoupravna ideja nenehno krepila. Dostikrat ni bilo lahko; ne samo zato, ker so se našim težnjam upirali nasprotniki samoupravljanja, tudi zato, ker niso mogli ali znali premagati mezdne miselnosti v naših vrstah. Ta boj proti odkritim ali prikritim nasprotnikom samoupravljanja, ki bi radi sami odločali, v svojo korist, in pa proti tistim, ki vidijo le stroj, proizvodni in poslovni uspeh, človeka pa ne, še ni končan. Gre za dolgotrajni proces, v katerem uresničuje delavski razred svojo zamisel o delavski oblasti, hkrati pa se uveljavlja kot pobudnik sodobne organizacije in tehnologije dela, pravične delitve po delovnem učinku in takih medsebojnih odnosov, ki mu omogočajo nemoteno delo ter zagotavljajo veljavo pri odločanju.

Samoupravljanje je že zdavnaj preživelo obdobje, ko smo govorili pretežno o pravicah; kolikor bolj postajamo resnični samoupravljalci, toliko bolj je očitno, da je samoupravljanje predvsem dolžnost.

Vse to velja tudi za razvoj samoupravljanja v ptujskih delovnih organizacijah, zlasti še v letih, ko smo začeli uresničevati družbeno in gospodarsko reformo.

Ze leta 1965 je občni zbor ptujskih sindikatov predlagal, naj bi sklicali konferenco samoupravljalcev občine Ptuj, ki naj bi ocenila dotedanji razvoj samoupravljanja in spodbudila

samoupravna prizadevanja.

Do jeseni 1967 so sklicali konference samoupravljalcev v vseh delovnih organizacijah, ob koncu oktobra 1967 pa je bila v Ptuj prva konferenca samoupravljalcev.

Na vseh teh shodih so med drugim ugotovili:

Samoupravljanje že postaja osnova naših družbenih odnosov, toda njegovi nasprotniki so še vedno aktivni. Ponokod sodijo, naj bi se s samoupravljanjem ukvarjale le družbeno politične organizacije — v prostem času. Nekateri vodilni in strokovni kadri bi radi dokazali, da je samoupravljanje odprlo vrata anarhiji in da le oni skrbijo za red in delovno disciplino. Strokovni in politični vrhovi v podjetjih večkrat sami odločajo, samoupravni organi pa njihovim sklepom kimajo. Delavci ne vedo, za kaj gre, ker premalo poznajo gospodarske razmere v podjetju, pravila za delitev dohodka in osebnih dohodkov, ne vedo, kdo je odgovoren za napake. So ljudje, ki menijo, da je posvetovanje z delavci in čakanje na odločitve delavskega sveta predolga in neracionalna pot. Zato odločajo kar v kolegijih, češ, takšne odločitve so racionalnejše in strokovno bolj pretehtane. Marsikje pošiljajo delavcem nerazumljive informacije, potlej pa trdijo, da se proizvajalci ne zanimajo za gospodarjenje. Dogaja se, da samoupravni organi razpravljajo pretežno o drobnih zadevah, ki bi jih lahko uredile strokovne službe, za urejanje pomembnih ekonomskih in poslovnih zadev pa jim zmanjka časa.

Kaže torej, da so na konferencah samoupravljalcev v delovnih organizacijah zelo kritično ocenili dotedanjo samoupravno prakso. Občinska konferenca samoupravljalcev je to oceno potrdila in se zavzela za hitro in temeljito odpravljanje napak, slabosti in deformacij.

V minulih treh letih so v ptujski občini razvili in utrdili samoupravljanje na vseh ravneh, kot je dejal Simon Pešec. In proizvajalci se zdaj precej bolj kot poprej uveljavljajo kot samoupravljalci. Številne ugotovitve prve konference pa so še danes aktualne. Delegati ptujskih delavcev bodo govorili o njih na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, hkrati pa bodo lahko veliko povedali tudi o svojih samoupravljaljskih uspehih.

J. V.

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO, Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7

BLAGOVNICA NAMA, škofja Loka,

BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

V Modni hiši si lahko izberete bogat asortiment damske poletne konfekcije. Izbirali boste lahko med najrazličnejšimi modeli za šport, počitnice, službo ter modeli za svečane priložnosti. Poleg tega so na oddelku damske konfekcije v prodaji ekskluzivni, visoko modni modeli v omejenem številu.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

Predsedniki in tajniki občinskih in medobčinskih odborov sindikata delavcev družbenih dejavnosti so se minuli torek sešli v Ljubljani na seji, kjer so razpravljali o svojem delu od lanskega septembra do letošnjega junija. Razen tega so razpravljali o delovnem programu Republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti in njegovih organov za sezono 1970-71 in se dogovorili o pospešeni akciji za pomoč Banjaluki

Z OBČINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

● KOPER

Pobudo za ustanovitev Obalnega odbora za promet in zveze so prvič dali predstavniki osnovnih sindikalnih organizacij na seminarju, ki ga je organiziral RO prometa in zvez v letu 1968. V ponedeljek, 29. junija, se bodo v prostorih Obalnega sindikalnega sveta Koper sestali člani izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij ter delegati, ki so bili izvoljeni na občnih zborih osnovnih sindikalnih organizacij. Na ustanovnem obnem zboru sindikata delavcev prometa in zvez obalnega območja se bodo dogovorili o programu in bodoči dejavnosti osnovnih sindikalnih organizacij prometa in zvez. Predvsem naj bi bil ta sindikalni organ koordinator dejavnosti sindikalnih organizacij, ki bi povezoval in usklajal sindikalno aktivnost s strokovnim sindikatom prometa in zvez in Obalnim sindikalnim svetom Koper. K. C.

● CELJE

Medobčinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti je na zadnji seji pred političnimi počitnicami obravnaval vsebinske in kadrovske priprave za II. kongres samoupravljalcev. Udeležence so seznanili o zaključkih II. konference slovenskih sindikatov, program dela pa bodo dopolnili z nalogami medobčinskih odborov in njihovih organov. M. B.

ANKETA NOVOMEŠKIH SINDIKATOV O STATUTIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

Preveč stara vsebina v novi obleki

Komisija za samoupravljanje pri novomeškem občinskem sindikalnem svetu je pred kratkim anketirala 40 delovnih organizacij o tem, kako prilagajajo svoje statute IV. ustavnemu amandmaju. Analiza je pokazala, da se nekatere delovne organizacije še vedno togo držijo centralizirane samoupravne organizacije, čeprav jim amandma daje vse možnosti, da sprostijo in razvijajo svoje samoupravljaljske odnose. Da bi zadostili crki amandmaja so ponekod samo terminološko spremenili odnos med delavskim svetom in upravnim odborom s tem, da so upravni odbor preimenovali v poslovni odbor ali pa so zapisali le, da ni več samoupravnih organov, pač pa kolektivni izvršni organ. Marsikje so ti upravni in poslovni odbori še vedno oblikovani po organizacijskem, ne pa po delovnem, funkcionalnem načelu. Namesto, da bi nekatera vprašanja poverili komisijam, so vse prepustili enemu odboru. Tako ima upravni, oziroma poslovni odbor kot kolektivni izvršni organ do potankosti določeno vlogo in naloge, medtem ko o komisijah v statutih ni niti besed napisanega.

V teh primerih ostaja delavski svet preobremenjen, prav tako pa tudi upravni ali poslovni odbor. Sindikati menijo, da bi morali delavski svet razbremeniti nekaterih nalog, da bi se lažje posvetil osnovni politiki. Razen tega menijo, da bi morali bolj zožiti in precizirati vlogo upravnega ali poslovnega odbora, saj se zdaj ukvarja z vsem mogočim, nekatere izvršne funkcije pa bi bilo treba prenesti na druge odbore, oziroma komisije kot enakovredne kolektivne izvršne organe. Čeprav amandma jasno govori o tem, da vse individualne in kolektivne izvršne organe voli delavski svet, praksa kaže, da nekatere delovne organizacije odstopajo od tega načela. V statutih je še veliko primerov, zlasti iz manjših delovnih organizacij, ko vstopajo v kolektivne izvršne organe posamezniki po položaju, čeprav amandma določa, da kolektivne organe voli delavski svet. Ponekod je celo prepisana direktorja izključna pravica predlaganja članov v strokovni odbor. V nekaterih primerih skušajo delovne organizacije s statutom zagotoviti članstvo v ustreznem odboru predvsem vodilnim osebam.

Vse takšne rešitve so seveda nesprejemljive in kažejo na to, da gre nekaterim v delovnih organizacijah bolj za to, da bodo ohranili oblast vodilne strukture, kot pa za nadaljnje razvijanje samoupravljanja. V novem mestu poudarjajo, da mora biti tu sindikat zelo jasen in načelno v konkretnih akcijah ter da mora dosledno zahtevati, da se v statutih predvidijo takšni kolektivni izvršni organi, v katerih bodo delovni ljudje v okviru pristojnosti, ki jih ti organi dobijo od delavskega sveta, lahko uresničevali voljo delovnega kolektiva. Zato ob kadrovanju in volitvah v te organe ne sme biti nobenih ugodnosti za one ali omejitve za druge člane kolektiva. Vsak mora imeti enako pravico in možnost do izvolitve v kolektivni izvršni organ.

Prav tako je sindikat zavzel odločno stališče, da je treba zavrniti vse predloge, po katerih bi bili delavski sveti delegatsko sestavljena telesa. V enotno organiziranih podjetjih delavski sveti kot najvišji organi upravljanja v delovnih organizacijah ne morejo biti delegatsko sestavljeni, zato je treba dosledno vztrajati na stališču, da v enotno organiziranih delovnih organizacijah vsak član kolektiva voli vse člane delavskega sveta.

Proces izgrajevanja samoupravljanja bo treba še posebej izpopolnjevati v delovnih organizacijah z enotami združenega dela. Tako podjetja zelo nerada prepustijo organizacijam združenega dela odločanje o vprašanjih, ki zadevajo enoto. Odlaganje razreševanja teh vprašanj, češ da se niso dani ustrezní organizacijski, ekonomski in drugi pogoji, na kar se v delovnih organizacijah radi izgovarjajo, je za nadaljnji razvoj samouprave v organizacijah združenega dela zelo škodljivo in ima lahko posledice za razvoj družbeno ekonomskih odnosov v delovni organizaciji.

Integracijski procesi ne smejo voditi v centralizacijo upravljanja,

ampak obratno k decentralizaciji funkcij, odgovornosti in upravljanja. Ekonomska nujna sicer objektivno sila koncentracije kapitala, vendar to ne sme za sabo potegniti tudi koncentracije moči, da bi peščica ljudi v centralizirani strukturi upravljanja odločala o stvareh, o katerih lahko odloča ali pa vsaj sodeluje preko decentraliziranih organov upravljanja in kolektivnih ter individualnih izvršnih organov dobršen del kolektiva v delovni organizaciji, oziroma njenih enotah združenega dela. Zaustaviti je treba težnje nekaterih, ki nečesto razvijati in krepiti pravice in možnosti delavcev, da odločajo o rezultatih svojega dela in sodelujejo v odločanju o rezultatih skupnega dela.

Statuti obravnavajo tudi vpraša-

nja obveščanja. Nekatere delovne organizacije so pri tem napravile korak naprej, saj skušajo določene zajeti pravice in dolžnosti do obveščanja. So pa tudi take, ki prav nič ne govorijo o tem, kdo naj obvešča, ter o čem in kako naj obvešča. Pogosta je tudi še praksa, da je obveščanje enostavno prepusteno samo enemu človeku — šefu splošne službe ali posameznim vodjem delovnih enot. Sindikat zato podpira prizadevanja, da bi v podjetjih za organizacijo informiranja, oziroma izvajanje neke splošne politike obveščanja skrbela komisija ali odbor za obveščanje, ki je odgovoren za svoje delo delavskemu svetu. Ob koncu naj zapišemo še ugotovitve, da so družbeno politične organizacije, zlasti sindikat in ZK,

v marsikateri delovni organizaciji tvorno sodelovale pri razreševanju statutarne problematike. Prav gotovo na bi bil uspeh še večji, če bi akcija političnih organizacij tekla bolj načrtno in z izdelanimi političnimi stališči ne samo o splošnih vprašanjih, ampak tudi o vprašanjih, ki so bolj posebne narave. Na splošno ugotavljajo, da so politične organizacije, zlasti še sindikat, v statutih kar dobro opredeljene. Seveda pa s tem še niso zadovoljni. Skrbeti bodo morali, da bodo politične organizacije vedno bolj evrsti in enotni idejno politični dejavniki v delovni organizaciji, ki bodo v pravih trenutkih in na ustrezen način reagirale na vse polzuse, ki bi skušali škoditi nadaljnemu razvoju delavskega samoupravljanja. R. S.

VEČJA VELJAVA neposredne besede

prav zaradi prisotnosti delegatov občin obogatene z novim vidikom: s prisotnostjo kar najbolj neposrednih potreb, interesov in pogledov, ki se kažejo v občinah. Zlasti zadnja zasedanja delegatov pa kažejo tudi, da so mnenja, stališča in predlogi, ki jih izražajo delegati na zasedanju, vedno manj le rezultat njihovih izkušenj in poznavanja obravnavane problematike in v vedno večji meri rezultat razprave in dogovora pristojnih organov občinske skupščine ter vseh neposredno zainteresiranih družbenih dejavnikov v občini (delovnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti, družbeno-političnih organizacij, poslancev, strokovnih združenj idr.). Hkrati pa so občinske skupščine redno obravnavale tudi poročila delegatov o njihovih predlogih in o stališčih na zasedanju, s čimer so ustvarile možnost za uresničitev politične odgovornosti delegata do telesa, ki ga je izvolilo.

Dosedanja praksa zasedanja delegatov nedvomno pomeni tudi precejšen prispevek k uresničitvi zahteve o tem, da se je treba zavzemati za zagotavljanje učinkovitega vpliva temeljnih družbeno-političnih skupnosti na smer, vsebino in način dela vseh političnih organov in ustanov v republiki in federaciji. Tako so na zadnjem zasedanju skupščine, ob obravnavanju osnutka izhodišč za program dolgoročnega razvoja Slovenije, med drugim posebej poudarili potrebo po doslednem upoštevanju strategije policentričnega razvoja Slovenije v vseh temeljnih postavkah in odnosih, ki se urejajo s tem programom, ker je le tako mogoče aktivirati potencialne možnosti območij v Sloveniji in vseh področij družbenega dela. Na tem zasedanju so ustanovili tudi posebno delovno skupino, ki naj v sodelovanju s pogodbeno skupnostjo »Občan« spodbuja in analizira razpravo, usklajuje predloge in pripombe ter po potrebi usmerja obravnavo dolgoročnega programa razvoja v občinah, da bi lahko tako že pri pripravi programa razvoja čimbolj upoštevali zahteve po usklajenem razvoju posameznih območij in občin v Sloveniji.

Vse to priča, da se zasedanje delegatov občin — ob vseh drugih oblikah sodelovanja republiške in občinskih skupščin — razvija v pomembno sredstvo in metode vplivanja občinskih skupnosti na oblikovanje politike v republiki. Obenem pa pomeni tudi zagotovilo, da bodo politiko in dokumente, ki jih sprejema republiška skupščina, v občinah kar v največji možni meri uresničevali, saj so občine s svojimi delegati tudi neposredno sodelovale pri njihovem oblikovanju.

Razprava na seji predsedstva Republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti se je minuli četrtek zlasti sukala okrog dveh informacij, in sicer o poteku razprav o materialnem položaju pravosodnih organov in o rezultatih zaključnih računov družbenih dejavnosti za leto 1969.

Člani predsedstva so v razpravi zlasti opozorili na izredno težaven dohodkovni položaj v zdravstvu. Materialni položaj se iz leta v leto poslabšuje, dohodek je bil tudi letos premajhen, da bi se zdravstvo razvijalo primerno z razvojem ostalih družbenih in gospodarskih dejavnosti. Še posebej pa dohodkovni položaj v zdravstvu ne vzdrži primerjave z gospodarskimi dejavnostmi.

Razen teh dveh osrednjih problemov, ki smo jih omenili, so člani predsedstva razpravljali tudi o pripravi na II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

KRATKO IN JEDRNATO

● KRŠKO

V športnem centru Tovarne celuloze in papirja v Krškem so bile 27. junija V. športne igre sindikalnih organizacij vodnih skupnosti SR Slovenije. To pot je organizacijo iger prevzela Splošna vodna skupnost Dolenjske iz Novega mesta, pokrovitelj prireditve pa je bil inž. Alojz Lovko.

● LJUBLJANA

Na predvečer dneva borca bodo v Ljubljani slovesno izročili svojemu namenu eno največjih in najlepše urejenih kopališč v Sloveniji. Slovesnost, ki bo 3. julija, bo popestrila lepa plavalna prireditev. Novo kopališče na Kodeljevem bo imelo tri bazene. Najmanjši, ki bo meril še vedno 43 x 17 m, bo namenjen otrokom, največji pa tekmovalcem (50 x 23 m). Razveseljivo je, da bo imelo novo kopališče tudi rekreacijski bazen, ki bo zadovoljil predvsem kopalce, željne ohladištev.

Kopališče je bilo zgrajeno s sredstvi občinskega sklada za družbeni standard, med vsemi ljubljanskimi občinami pa je edina priskočila na pomoč občina Center. Stroški gradnje so znašali blizu 73 milijonov dinarjev. Vstopnina za otroke do 10 let starosti bo znašala 1 dinar, za odrasle pa 3 dinarje, medtem, ko bo veljala omarica 1 dinar.

● MARIBOR

Na občinskem tekmovalstvu v kegljanju za posameznike je nastopilo več kot 100 tekmovalcev iz 40 delovnih organizacij. Zmagal je Avgust Piv (Pošta) z 876 podrtimi keglji, drugi je bil Mirko Petrič (Konstruktor) z enakim rezultatom, vendar je imel manj podrtih kegljev pri čiščenju. Tretji je Ivo Baierl (TAM) z 870 keglji.

J. R.

● MEDVODE

Športniki elektrogospodarstva Slovenije so organizirali svoje letne igre že petnajstič. Organizacijo te velike športne manifestacije je prevzelo podjetje Savske elektrarne Ljubljana. Tekmovanja so bila večinsoma v Medvodah, razen plavanja (Kranj) in športnega ribolova (ob bajerju pri Agrostroju v Ljubljani). Nastopilo je več kot 700 športnikov, od teh polovico takih, ki so nastopili v najmanj treh disciplinah.

Tekmovalci so zastopali petnajst športnih kolektivov elektrogospodarskih organizacij in so se pomerili v desetih športnih panogah.

F. D.

V LJUBLJANSKI HALI TIVOLI SO BILE IV. ŠPORTNE IGRE DELAVCEV FARMACEVTSKE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE

KATRA, POJD' NAVIJAT!

Delavci farmacevtske industrije Jugoslavije so te dni organizirali svoje IV. športne igre. V času od 18. do 21. junija so v ljubljanski hali Tivoli in na planem tekmovali v malem nogometu, rokometu, namiznem tenisu, odbojki, streljanju in šahu.

Letošnjih, to je četrth športnih iger delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije so se udeležili predstavniki sedmih sindikalnih organizacij: Alkaloida iz Skopja, Bosnalijeka iz Sarajeva, Galenike iz Zemuna, Zavoda za farmacijo iz Beograda, Zdravlja iz Leskovca, Krke iz Novega mesta in Leka iz Ljubljane.

Sedem delovnih organizacij je poslalo v Ljubljano več kot 250 športnikov. Razveseljivo je, da je bilo med njimi veliko žensk, ki so se pomerile med seboj v štirih športnih panogah: odbojki, rokometu, namiznem tenisu in šahu.

NEPREKINJENA TRADICIJA

Prve športne igre delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije so bile meseca septembra leta 1967. Pobudo zanje je dala mladinska organizacija tovarne Krka iz Novega mesta, pri tem pa sta ji nudili vsa podpora mladinski organizaciji Galenike in Jugodietetike. Mladinci so namreč sodelovali na športnem področju že več let.

Na prvih igrah v Novem mestu so nastopili predstavniki šestih delovnih organizacij, ki so se uvrstili takole: 1. Krka, 2. Galenika, 3. Zdravlje, 4. Lek, 5. Bosnalijek in 6. Jugodietetika.

Do prvih iger je prišlo razmeroma pozno, toda led je bil vendarle prebit. Igre so postale tradicionalne in delavci farmacevtske industrije Jugoslavije zagotavljajo, da se bodo tudi v prihodnje redno sestajali na športnem področju.

Organizator drugih iger je bila Galenika iz Zemuna, tretjih pa tovarna Zdravlje iz Leskovca. Letošnje igre so odlično pripravili delavci Leka iz Ljubljane, prihodnje leto pa bodo to nalogo prevzeli predstavniki Bosnalijeka.

KVALITETNA SREČANJA

Letošnje IV. športne igre delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije so se pričele s tekmo v odbojki, na kateri so se pomerile predstavnice Galenike in Zdravlja, in srečanju v malem nogometu med Krko in Galeniko.

Glede na razmeroma kratko tradicijo, ki jo imajo delavci farmacevtske industrije na športnem področju, ne moremo mimo tega, da so bila srečanja kvalitetna in so presegala raven marsikaterih podobnih sindikalnih športnih tekmovalcev. Videli smo, da v Ljubljano niso pripotovali delavci, ki stopijo na igrišče le enkrat ali dvakrat na leto, ampak pravi športniki, ki jim je postalo aktivno razvedrilo vsakodnevna potreba.

Vrhunec razpoloženja in negotovega pričakovanja je za udeležence farmacevtskih iger gotovo predstavljala nedelja, to je zadnji dan tekmovalstva. V hali Tivoli je bilo toliko življenja in športnega vrveža, kot smo ga vajeni le ob pomembnih športnih prireditvah. Finalna srečanja so namreč odločala, v čigave roke bodo prišle dragocene trofeje.

In koliko je bilo gledalcev, ko so odigrali prijateljsko tekmo v malem nogometu člani organizacijskega odbora in vodje ekip?

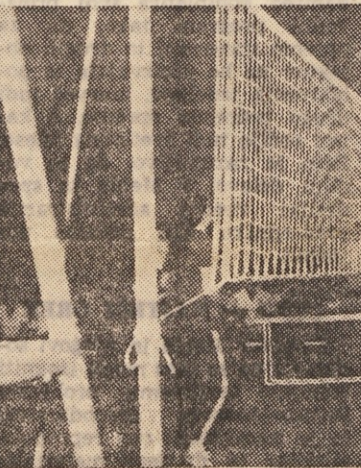
»Katra, pojd' navijat!«, je navdušeno bodrila tekmovalka iz Novega mesta svojo kolegico, ki ni sledila razburljivemu srečanju. Ker je bila tekma prijateljska, se je tudi prijateljsko končala z rezultatom 5:5.

VSE V NAJLEPŠEM REDU

Srečanja delavcev farmacevtske industrije na športnem področju so iz leta v leto zahtevnejša, obenem pa tudi kvalitetnejša. K temu naj dodamo, da so bili tekmovalci dobro pripravljeni in da so zares športno

Prva mesta so si razdelili: Mali nogomet: 1. Zdravlje (11), 2. Galenika (9) in 3. Alkaloid (8 točk); Odbojka — moški: 1. Galenika (12), 2. Krka (10) in 3. Lek (8 točk); Odbojka — ženske: 1. Lek (6), 2. Galenika (4) in 3. Krka (2); Rokomet — moški: 1. Zdravlje (6), 2. Galenika (4) in 3. Krka (2); Rokomet — ženske: 1. Krka (6), 2. Galenika in 3. Zdravlje (2); Namizni tenis — moški: 1. Galenika (10), 2. Lek (8) in 3. Zdravlje (6); Namizni tenis — ženske: 1. Galenika (8), 2. Lek (6) in 3. Krka (4); Streljanje — moški: 1. Galenika (638 krogov), 2. Krka (619) in 3. Lek (577); Streljanje — ženske: 1. Galenika (433 krogov), 2. Lek (391) in 3. Krka (374); Šah: 1. Krka (16,5), 2. Galenika (15,5) in 3. Alkaloid (10).

merili svoje moči. V veliko zadovoljstvo tekmujočih so tudi sodniki opravili svojo nalogo

povsem brezhibno...» je po končanem tekmovalstvu menil Milan Puhan, predstavnik ljubljanskega Leka.

Se posebno priznanje pa je na igrah zaslužila simpatična sedemčlanska ekipa Zavoda za farmacijo iz Beograda. Tekmovalci te delovne organizacije so se namreč prvič udeležili športnih iger farmacevtske industrije in kljub številčno skromni ekipi nastopili v skoraj vseh športnih panogah. Kljub temu, da to pot niso imeli športne sreče, skoraj vsa srečanja so namreč izgubili, so poželi pri gledalcih veliko priznanja.

In ob koncu še beseda o organizaciji. Ekipa Leka je svojo nalogo opravila odlično. K organizacijskemu uspehu moramo gotovo priložiti tudi dejstvo, da so se igre odvijale v hali Tivoli in na kvalitetnih igriščih športnega parka inž. Stanka Bloudka. Primerno okolje je torej opravilo svoje.

IV. ŠPORTNE IGRE

delavcev farmacevtske industrije jugoslavije ljubljana, 18.-21. VI. 1970

Vsekakor pa moramo pohvaliti organizatorje tudi na področju organizacijske službe. Ze pred pričetkom prvih srečanj smo namreč imeli v rokah prva dva biltena, v času tekmovalstva pa so izšli še trije. S tem so bili nastopajoči in opazovalci nenehno na tekočem, tako glede rezultatov kot tudi drugih pomembnih podatkov oziroma informacij.

ZMAGALI PREDSTAVNIKI GALENIKE

Zaključna slovesnost IV. športnih iger delavcev farmacevtske industrije Jugoslavije je bila v novem delu hotela Union. Po štirih dneh ostrih bojev je bila za zaključek, kot zadnja točka, na dnevnem redu razglasitev rezultatov in podelitev zaslužnih priznanj.

Zadovoljni in dobre volje so udeleženci iger obujali spomine na športna srečanja, ki jih bodo vsi ohranili v prijetnem spominu. Tudi tisti, ki so imeli to pot malce športne smole in niso osvojili planiranega števila točk.

»Z velikim zadovoljstvom ugotavljamo, da so prerasle naše igre v množično športno manifestacijo...«, je med drugim dejal na intimni slovesnosti v hotelu Union inž. Boris Zužek, direktor tovarne Lek, in nadaljeval: »Udeležba številnih in

kvalitetnih tekmovalnih ekip iz skoraj vseh večjih farmacevtskih kolektivov je dala naši športni prireditvi reprezentativni značaj. Vsako športno srečanje sproti veliko prispeva k dobrih medsebojnim odnosom in zblizjevanju delavcev farmacevtske industrije...«

Najvišje priznanje so na letošnjih igrah zasluženo osvojili predstavniki Galenike iz Zemuna. Zbrali so namreč 50 točk in s tem pustili za seboj tudi obe slovenski reprezentanci.

V namiznotenški ekipi Krke je nastopil tudi tekmovalac Egon. To ne bi bilo seveda nič posebnega, če Egon ne bi imel noge v mavcu. Kljub tej oviri je predstavljaj Egon za svoje nasprotnike izredno trd oreh...

x x x

Vodje ekip so si bili edini v tem, da so bili tekmovalci najbolj na mestu v času kosila in večerje. Pa tudi v petek, ko so delili karte za koncert...

x x x

Ko so se predstavniki Galenike in Leka spopadli v malem nogometu, se je z neba ulilo kot za stavo. Tekmovalci iz sončnega Skopja so predlagali, da bi v bodoče igrali v deževni Ljubljani namesto nogometa vaterpolo...

Tekmovalci Krke so se namreč s 37 točkami uvrstili na drugo, predstavniki Leka pa s 35 točkami na tretje mesto. Sledijo: Zdravlje (32), Alkaloid (17), Bosnalijek (11) in ZZFTorlak 4 točke.

In kako so se uvrstile moške ekipe? Najuspešnejši so bili predstavniki Galenike, ki so zbrali kar 34 točk. Sledile ekipe Zdravlja (25), Krke (25), Leka (22), Alkaloida (17), Bosnalijeka (9) in ZZFTorlaka (4).

Pri ženskah je vrstni red nekoliko drugačen: 1. Galenika (16), 2. Lek (13), 3. Krka (12), 4. Zdravlje (7) in 5. Bosnalijek (5 točk).

A. Ul.

VI. letne športne igre ZP Iskra

Športniki največjega slovenskega delovnega kolektiva, Združenega podjetja Iskra Kranj, se bodo 27. in 28. VI. 1970, na stadionu »Mladost« v Zagrebu, že šestič pomerili za najvišje naslove. Letošnje športne igre organizira tovarna Iskra-RIZ v Zagrebu, obsegale pa bodo naslednje športne discipline: nogomet, rokomet, odbojko, namizni tenis, kegljanje, balinanje, streljanje in šah. Vsa tekmovalstva, razen v kegljanju in streljanju, bodo na stadionu športnega društva »Mladost«. Kegljanje bo na novem štiristeznem kegljišču. Po predtekmovalstvu v Novi Gorici, Kranju in Ljubljani se bodo v kegljanju srečale te ekipe tovarne »Elektromehanika-Kranj«, »Avtoelektrika-Nova Gorica« in »Zavod za avtomatizacijo-Ljubljana« ter ekipa prireditelja športnih iger Iskra-RIZ iz Zagreba.

Slovesnostna razglasitev rezultatov in podelitev nagrad zmagovalnim ekipam in najboljšim posameznikom bo v nedeljo popoldne na gradu Mokrice.

POSEBNA IZDAJA DE OB JUBILEJNIH IGRAH GRADBINEV

Samo še teden dni nas loči od XX. jubilejnih športnih iger gradbincev Slovenije, ki se bodo pričele prihodnji petek v Trbovljah. Ob tej priložnosti bo izdala Delavska enotnost posebno časopisno prilogo oziroma posebno izdajo DE, ki bo posvečena dosedanjim letnim športnim igram slovenskih gradbincev.

Delni uspeh

Minul četrtrek je bila v Ljubljani v Klubu poslancev konferenca Zveze za telesno kulturo Slovenije. Zato ne bo odveč, če zapišemo nekaj besed o vsebini in načinu dela te telesnokulturne organizacije oziroma o njeni učinkovitosti v minulem obdobju.

Zveza za telesno kulturo Slovenije se je skušala tudi v minulih letih uveljaviti v skladu s svojimi statutarnimi določili kot pomemben dejavnik v slovenski telesni kulturi.

Pogled na minulo mandatno obdobje pokaže, da je zveza uspela le deloma opraviti vrsto funkcij, ki ji gredo kot osrednji telesnokulturni organizaciji v

Sloveniji. In ko iščemo odgovor na vprašanje, zakaj ni bilo storjenega več, najdemo vrsto objektivnih in subjektivnih ovir za uspešnejše delovanje.

Med objektivne vzroke sodi med drugim tudi nereseno vprašanje, ali je Zveza za telesno kulturo Slovenije le skupnost včlanjenih organizacij, ali je morda nekaj več, recimo telesnokulturna skupnost republike. Že bežen pogled v statut oziroma minulo prakso pokaže, da že v osnovi ni bila Zveza za telesno kulturo Slovenije niti prvo niti drugo. To pa je njeno dejavnost seveda močno omejevalo.

Posledica tega je bila, da je ZTKS sicer razpravljala o vrsti izredno pomembnih vprašanj, da pa je pogosto lahko sprejela le nekatera stališča in priporočila, ki v življenju in praksi niso našla pravega odmeva. Po drugi strani pa je zveza drobila svoje sile in vlagala napore v reševanje obrobni problemov, medtem ko so ključna vprašanja ostajala odprta. Že organizacijska struktura v sami ZTKS je bila takšna, da je bil zlasti sekretariat očitno preobremenjen z drobnimi problemi, ki bi jih bilo treba reševati ob ustreznih pooblastilih ali s pomočjo profesionalnega aparata ZTKS ali s pomočjo nekaterih organov ZTKS, ki pa jih v minulem mandatnem obdobju sploh ni bilo.

Na šoli niso vsi učitelji!

Akcija sindikatov v zvezi z regresiranjem rednih letnih dopustov zaposlenih je le delno uspela. Praksa namreč kaže, da si delovne organizacije delijo dohodek zelo po svoje in da pri tem v marsikaterem primeru pozabljajo na zelo pomembne stvari.

Res je sicer, da ni tako bistveno, če znaša regres za letni odhod kak dinar več oziroma manj, kot pa to priporočajo slovenski sindikati. Važno je, da so delavci deležni regresa. In če delovna organizacija ni bogata, morajo dobiti zaposleni za počitnice vsaj minimalni regres, ki naj bi znašal nekako 300 dinarjev, kar bi zadostovalo denimo za enotedensko počitnice. Če delovna organizacija tudi tega ni zmožna, potlej je z njenim poslovanjem očitno nekaj narobe.

Regres za redni letni dopust je namenski. Vsaj moral bi biti. Na žalost se tega zavedajo le v nekaterih delovnih organizacijah. Tam, kjer na to pozabljajo, delijo na primer regrese že nekaj mesecev pred poletjem. Razumljivo je, da zaposleni v teh primerih regrese kaj kmalu potrošijo, tako da so ob nastopu dopusta spet »suhi«. Drugod grešijo v tem, ker se prično pogovarjati o višini regresov šele sredi poletja, ko je polovica delavcev že na dopustu. Itd. itd.

V teh in tudi drugih primerih samoupravni organi v delovnih organizacijah pozabljajo, v čem je pravzaprav osnovni namen regresa. Pozabljajo na to, da bi moral regres predstavljati tisti zadnji odločilni impulz, s pomočjo katerega bi se

vsak posameznik le odločil, da bo preživel vsaj del svojega dopusta nekje na morju ali v gorah. Dalje samoupravni organi pozabljajo, da gre razmeroma malo naših delavcev na dopust prav zaradi tega, ker za ta izdatek nimajo potrebnih sredstev.

Zanimivo je, da štejejo ponekod regrese za dopuste je kot enega izmed dodatkov na redne osebne dohodke, ki z dopustom delavca nima kaj dosti zveze. Zato jim je tudi vseeno, v katerem mesecu ga izplačajo. Samo, da je kuverta malo bolj debela!

Ko smo minuli mesec iskali podatke o tem, kako so uredili vprašanje regresov za letne dopuste na ljubljanskih osnovnih šolah, smo prišli do zelo presenetljivih ugotovitev. Večina šol se je namreč odločila enostavno za to, da prištejejo regrese k vsoti za osnove mesečnih osebnih dohodkov zaposlenih.

Iz tega lahko sklepamo, da je prosvetnim delavcem vseeno, če dobijo oziroma ne dobijo pred odhodom na dopust nekaj dinarjev za potrebne izdatke v zvezi s počitnicami. Vseeno pa jim je po vsej verjetnosti zato, ker ne čutijo posebne potrebe po regresu. Imajo res tako solidne osebne dohodke?

Lepo bi bilo, če bi jih v resnici tudi imeli. Pa jih nimajo, kot vemo in sami zatrjujejo. Da ne govorimo o tistih ljudeh na šoli, ki niso učitelji, pa imajo tako skromne prejemke, da si počitnic brez regresa zares ne morejo privoščiti. Torej...

IZREDNA PRILOŽNOSTI

volan ljubljana
kersnikova 6

vam nudi vozila NSU za dinarska in devizna sredstva

● NSU — 1200 C — 7.152 DM ali 26.950.— N-din — fco Sarajevo
Rok dobave pri deviznem vplačilu — promptno, pri dinarskem 30—40 dni

● NSU — 1000 C — 6.476 DM ali 24.400.— N-din — fco Sarajevo
Rok dobave pri deviznem vplačilu 30—45 dni, pri dinarskem 90—120 dni

Ne zamudite te priložnosti, ker je količina vozil omejena.

Vse informacije o nakupu dobite v našem prodajnem oddelku Ljubljana, Kersnikova 6, telefon 311-734.

Mitja RIBIČIČ, predsednik Zveznega izvršnega sveta, si je najprej ogledal novogoriško tovarno pohištva »Meblo«. Med drugimi so ga pri ogledu tovarne spremljali Anton SLAPERNIK, direktor tovarne, Rudi ŠIMAC, predsednik novogoriške občine, Jožko ŠTRUKELJ, član republiškega izvršnega sveta in drugi

S PREDSEDNIKOM JUGOSLOVANSKE VLADE NA GORIŠKEM

Vztrajen vzpon goriškega gospodarstva

MITJA RIBIČIČ: »Marsikatera občina v Jugoslaviji bi se lahko po organiziranosti, gospodarski usmerjenosti in prizadevnosti za boljše poslovne rezultate zgledovala po novogoriški.«

Minulo soboto je predsednik jugoslovanske vlade Mitja Ribičič uradno obiskal Goriško. Z njim sta bila še član ZIS inž. Miran Mejak in podpredsednik republiškega izvršnega sveta inž. Tone Tribušon.

Enodnevni program je bil z obiski številnih delovnih kolektivov in z razgovori tako »napet«, da bi ga bilo v normalnih pogojih mogoče izvesti v treh dneh. Toda Novogoričani so izkoristili priložnost in skušali gostu pokazati čimveč, povedati vse, kar so v zadnjih letih storili za razmah gospodarstva, in tudi vse tisto, kar jih teži. A kljub tej »napetosti« je bilo še dovolj časa tudi za izvenprotokolarne razgovore, zlasti v vinski kleti v Dobrovem v Brdih ob poskušnji znanih vin, kot so rebula, tokaj, merlot.

Razgovorom predsednika ZIS sem se tudi sam pridružil.

Skušal sem verno slediti vsemu, kar je bilo uradno in neuradno povedanega bodisi ob obisku v tovarni pohištva »Meblo«, bodisi v tovarni cementa in salonita v Anhovem, ali v vinski kleti v Dobrovem v Brdih, kjer se je Mitja Ribičič pogovarjal s političnim aktivom novogoriške, ajdovske, tolminske in idrijske občine.

SPODRSKLJAJ ZVEZNE ADMINISTRACIJE

V »Meblu« je Mitja Ribičič sprejel direktor tovarne Anton Slapernik.

»Vidim, da veliko reklamirate svoje proizvode,« je pripomnil Mitja Ribičič, še preden so se začeli »uradni« pogovori.

»Jih moramo,« je takoj odvrnil direktor. »Zlasti sedaj je to potrebno, ko sami razvijamo lasten program in ko ne proizvajamo več po naročilu kot včasih. Brez reklame torej ne gre...«

Potem je direktor gostom na kratko predstavil podjetje. Z dvajsetimi milijardami bruto produkta in 1.800.000 dolarjev vrednosti izvoza »Meblo« zavzema zelo pomembno mesto med proizvajalci pohištvene industrije, smo lahko razbrali iz direktorjevih besed. V svojih razvojnih konceptih kolektiv posveča veliko pozornost razvoju trgovine s tem, da v tujini, zlasti pa doma odpira lastne prodajalne-salone pohištva. Prav zdaj gradijo velik salon pohištva v Novi Gorici, v Zagrebu, Beogradu, Skopju pa so takšne trgovine že odprli. Kajti samo na ta način, da je pohištvo stalno razstavljeno v trgovini, se po-

trošniki lahko seznanijo, kaj sploh proizvaja novogoriška tovarna pohištva.

»Kako to, da v Ljubljani kot močnem trgovskem centru nimate lastne trgovine,« je vprašal Mitja Ribičič.

»Ljubljancani so se že navadili, da kupujejo naše izdelke v Novi Gorici, v trenutno dokaj skromni trgovini. Sicer pa to ni problem, kajti vsakemu kup-

v tej državi tovrstna industrija, zlasti ob meji, zelo razvita. Tudi kooperacijske odnose ima Meblo navezane s sedmimi domačimi podjetji, v glavnem s tistimi, ki delajo na Primorskem in z enim v Istri. V zadnjem času pa je podjetje razvilo kooperacijske odnose tudi z eno izmed znanih italijanskih tovarn, ki proizvaja svetlobna telesa. S to tovarno namerava

že izdelati vso potrebno dokumentacijo za izgradnjo tovarne in tudi to, kakšen bi bil delež obeh partnerjev glede naložb vanjo. Toda zataknilo se je pri naši zvezni administraciji, ki iz nerazumljivih vzrokov ne da dovoljenja za naložbo tujega kapitala v naše podjetje. Odgovor, ki so ga v Meblu že dobili, je bil dokaj nepričljiv: saj se vani ne izplača nalagati tujega kapitala v tako majhno tovarno. Res pa je, da prav tovarna svetlobnih teles, zlasti če gledamo perspektivno, za kolektiv Mebla veliko predstavlja. Novogoriška tovarna pohištva namreč kompletira svoj proizvodni program tako, da za opremo stanovanj in drugih objektov ne bo proizvajala le pohištvenih izdelkov, marveč tudi drugo potrebno opremo, h kateri sodijo tudi svetlobna telesa. Zato je razumljivo, da so vodilni delavci v Meblu ta spodrskljaj zvezne administracije predsedniku ZIS odkrito pojasnili.

CENE — NAJTRŠI OREH

Direktor Mebla in njegovi delavci pa se niso mogli izogniti trenutno najtršemu problemu jugoslovanskega gospodarstva, to je naraščanju cen reprodukcijskega in drugega materiala.

»Prav zaradi tega, ker cene surovinam, tako tistim, ki jih uvozimo, kot tudi domačim, ne prestopajo meje, smo v prvih treh mesecih letos ob najmanj 350 milijonov starih dinarjev dohodka,« je ilustriral direktor.

S cenami pa niso zadovoljni tudi v tovarni cementa in salonita v Anhovem, smo kasneje slišali v razgovoru v tej tovarni. V anhovski tovarni jih najbolj tare to, podobno pa velja tudi za druge jugoslovanske cementarne, da so stroški proizvodnje za tono cementa mnogo višji, kot zanj, glede na to, da so cene cementu določene, dobijo na trgu. Spričo tega so vse jugoslovanske cementarne že predlagale Zveznemu zavodu

Meblo skupaj naložiti sredstva v razvoj lastnega obrata za proizvodnjo svetlobnih teles. Kajti omenjena italijanska tovarna proizvaja tako kvalitetna svetlobna telesa, da ne more ugoditi vsem željam kupcev po svetu, celo v Ameriki in na Japonskem. Zato se je italijanska tovarna odločila, da skupaj z Meblom zgradi novo tovarno in to v okviru novogoriške tovarne. Strokovnjaki obeh tovarn so

V Dobrovem v Brdih pred vinsko kletjo je predsednika Mitjo Ribičiča pozdravil tudi starosta združenih kooperantov Ivo Sirk (na skrajni desni)

cu, pa tudi, če je iz Maribora, dostavimo vsak kos pohištva na dom,« je pojasnil direktor. »Pa še ena prednost je, če prodajajo pohištvo kar v Novi Gorici. Župan pobere še prometni davek,« je malce v šali pripomnil inž. Miran Mejak.

Poleg tega se je predsednik Zveznega izvršnega sveta zelo zanimal, kako se Meblo uveljavlja na tujih tržiščih, če ima podjetje težave pri izvozu, če so njihovi izdelki cenejši od izdelkov tujih proizvajalcev, kakšne so možnosti za plasma izdelkov v Italijo, ali Meblo razvija kooperacijske odnose in podobno.

Spet smo lahko iz pripovedovanja Antona Slapernika, direktorja tovarne, zvedeli, da tovarna nima težav pri izvozu izdelkov, da sicer trenutno nekaj manj izvažajo kot prejšnja leta, toda zato so njeni kupci boljši. Konkretno v Italijo pa težko plasirajo svoje izdelke, ker je

Predsednik ZIS si je v spremstvu direktorja kmetijske zadruge tovariša Simčiča (na levi) in Tineta Remškarja (na desni) ogledal sodobno opremljeno vinsko klet v Dobrovem

za cene povišanju cen cementu za 20 odstotkov. S takšnim povišanjem bi proizvodnja cementa, zlasti najkvalitetnejšega, postala rentabilna, kar pa je danes, ko ga na jugoslovanskem trgu občutno primanjkuje, zelo pomembno. Vsekakor bi v delovnih kolektivih jugoslovanskih cementarn in tudi v anhovski vložili še več naporov za večjo proizvodnjo tega gradbenega materiala. Zvezni zavod za cene pa še zmeraj molči. Zaradi tega ni prav nič nenavadnega, da se je Milan Vižintin, direktor anhovske tovarne, obrnil na predsednika Mitja Ribičiča z besedami:

»Najmanj dvajset ljudi iz vse Jugoslavije mi bo jutri zjutraj telefoniralo, kaj smo se tu zmedli...«

Mitja Ribičič in inž. Miran Mejak v svojih odgovorih na direktorjev poziv nista mogla zagotoviti, da bo od jutri naprej vse v redu, kar zadeva cene cementu. Prav gotovo pa je bilo koristno za oba, da sta se na kraju samem seznanila, kje so tiste hibe, ki najbolj pestijo vse jugoslovanske cementarne. Prav gotovo bosta, na osnovi spoznanj in prepričanj bolj argumentirano sodelovala v razpravah na najvišjem nivoju, ko bodo odobrvali omenjene in podobne probleme našega gospodarstva.

RAZVOJ ANHOVSKE TOVARNE

Zaradi vedno bolj naraščajočih potreb po cementu in salonitnih izdelkih za gradbeno operativno se kolektiv anhovske tovarne iz dneva v dan trudi, da bi proizvodnjo vseh tovrstnih

izdelkov v najkrajšem času še povečal. O tem, kako bodo to kljub opisanim težavam storili, je predsednika Mitja Ribičiča seznanil direktor tovarne:

»Odložili smo se, da rekonstruiramo našo tovarno. Rekonstrukcijo smo razdelili v dve fazi. V prvi fazi bomo rekonstruirali proizvodnjo salonitnih izdelkov, v drugi fazi pa proizvodnjo cementa. Prva faza, ki je že v teku, bo predvidoma zaključena junija prihodnje leto. Zanj bomo porabili 12,5 milijarde starih dinarjev, od tega 11,5 milijarde starih dinarjev lastnih sredstev in le milijardo starih dinarjev kreditov. Takoj zatem bomo začeli z rekonstrukcijo proizvodnje cementa, v katero bomo vložili blizu 20 milijard starih dinarjev lastnih sredstev in sredstev iz kreditov. Naj povem, da danes proizvedemo 350 ton cementa na dan, po rekonstrukciji pa bomo proizvedli 1000 ton cementa na dan. Če tega ne storimo, kmalu na zastarelih napravah ne bomo proizvedli niti toliko cementa, kolikor ga potrebujemo za lastno reprodukcijo.«

USPEHI KLJUB TEŽAVAM

Čeprav so v obeh podjetjih, v Meblu in anhovski tovarni, pa tudi v kmetijski zadruzi v Dobrovem predsednika jugoslovanske vlade seznanili tudi z mnogimi tegobami, ki jih pestijo, je po besedah Rudija Šimaca na sestanku političnega aktivna v vinski kleti v Dobrovem, novogoriško gospodarstvo v zadnjem obdobju zabeležilo zavidljive uspehe.

»Vsa podjetja v občini zelo dobro poslujejo,« je pripovedoval predsednik občine. »Nobeno od njih nima izgub, nobeno ne pozna problema nelikvidnosti in nobeno od njih nima nekurantnih zalog. Razveseljivo je tudi to, da bo novogoriško gospodarstvo v naslednjih petih letih vložilo v lastno modernizacijo in razširitev proizvodnje še nadaljnjih 85 milijard starih dinarjev...«

Takšni uspehi novogoriškega gospodarstva so dobili tudi podporo v Ribičevih besedah:

»Marsikatera občina v Jugoslaviji bi se lahko po organiziranosti, gospodarski usmerjenosti in prizadevnosti zgledovala po novogoriški...«

Tekst: M. ŽIVKOVIČ
Foto: A. AGNJC

BREST

POHIŠTVO

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbirajte PATRICIJA
CLAUDIJA
ALEKSANDRA
ali nova FLORIDA

Za vas izdeluje
BREST Cerknica

Razgovorov v Dobrovem v Brdih so se udeležili številni predstavniki družbeno-političnega, gospodarskega in kulturnega življenja severnoprimorskih občin

inles

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
ribnica NA KREDIT